

ČESKOSLOVENSKÝ SPISOVATEL PRAHA

Druhý svazek

JIŘÍ VOSKOVEC

JAN WERICH: HRY

VEST POCKET REVUE 24

ROBIN ZBOJNÍK 145

CAESAR 253

SVĚT ZA MŘÍŽEMI 366

RUB A LÍC 489

VEST POCKET REVUE

*Tu- i cizozemské radovánky
o devatenácti obrazech*

1927

BYTOSTI

BLAŽEJ JOSSEK, fotograf	- - - - -	V. Müller
ŠAVEL, jeho sluha	- - - - -	B. Rádl
PUBLIUS RUKA	- - - - - kolegové	J. Voskovec
SEMPRONIUS HOUSKA	- - - - -	J. Werich
KVIDO MARIA DE LA CAMERA		
VAN OBSCURA, spisovatel	- - - - -	J. Trojan
JOSEFKA, jeho daktylo	- - - - -	S. Svozilová
SEKRETÁŘ	- - - - -	J. Rousek
MARGOT	- - - - -	
ANDĚL	- - - - -	
SELMA	- - - - - místní krásky	V. Petrovičová
LEPRA	- - - - -	
OLGA	- - - - -	
GASTON, Pařížan	- - - - -	J. Kopecký
DETEKTIV	- - - - -	V. Hýka
KAPITÁN HÝČENA	- - - - -	V. Hýka
FRANK, americký Čech	- - - - -	E. Trojan
OLAF, nordický stařeček	- - - - -	V. Hýka

Černý číšník, topič, strážník, kancelisti, pastor, lámové.

Poprvé provedeno ve dvoraně *Umělecké besedy* v Praze pod hlavičkou *Osvobozené divadlo*, sekce S. M. K. Devětisil, dne 19. dubna 1927 v uvedeném obsazení.

Režie *V + W*, výprava *V + W*, *J. Javorský*. Hudbu upravil *J. Kyselka*, *J. Pavlánský*, hrál orchestr *Foolish Fellows*. Tance nastudoval *S. Maabov*.

PRVNÍ JEDNÁNÍ

OBRAZ PRVNÍ

MUŽ, JENŽ SBÍRÁ FOTOGRAFIE ROZUŘENÝCH

Galerie Blažej Josek. Po stěnách jsou rozvěšeny fotografie rozzuřených lidí. Vlevo psací stůl, vpravo stolec s telefonem.

Scéna první

Jossek, Šavel

(Jossek, obrácen zády, přibíjí na stěnu velkou fotografii. Šavel sedí u stolu a zapisuje do katalogu)

JOSSEK

Piš, číslo 539 AI 1927 sub lit. B. římská osm!

ŠAVEL *(píše)*

542 AI 1929 sub lit. „Ř“ oxfordskou osmou.

JOSSEK

Jaká oxfordská osma?

ŠAVEL

No přece ne cambridgeská, pán přece ví, že jako veslař jsem na straně Oxfordu.

JOSSEK

Ted' ale registruješ moji sbírku. Veslovat můžeš v neděli.

ŠAVEL

A já nehraju. Stanu se raději na stará kolena kormidelníkem, a posléze patnáctiletým kapitánem. Naschvál.

JOSSEK

Šavle, ty jsi dnes zas nabroušen, che, che, a zatím ode mne neodéješ ani za patnáct let, vid', ty stará krúto?

ŠAVEL

Prosím, aby mi pán neříkal krúto.

JOSSEK

Tak piš: 539 AI 1927 sub lit. B VIII. Vlasta Burian, zuřivost kulminuje, když Sparta dostala gól. Zachyceno v pleneru, expozice I/25, Kodak Vest Pocket, Alfa Roll-Film. Zvětřila firma Balcar. Táák, můj nejnovější snímek, a vzácný, velmi vzácný. Do závorcky napiš VZ, to jest vzácný.

ŠAVEL

A kdy už to bude mít pán všechno pohromadě?

JOSSEK

Až to bude, tak to bude. To hlavní schází.

ŠAVEL

Pán ale zapomíná, že výstava má být otevřena za čtrnáct dní.

A pán vece: To hlavní schází! Jak si to pán představuje?

JOSSEK (*běží ke kalendáři, stále obrácen zády*)

Prožlukle, Šavle, prožlukle, Šavle, děšiš pána. Možno-li, že tak vbrzku? (*Listuje ve velíkém kalendáři, náhle se obrátí*) Ha, zub času jest vykotlaný, mluvíls pravdu, Šavle, nyní porad.

ŠAVEL

To je těžká věc. Babo, rad!

JOSSEK

Šavle, běž pro tu babu.

ŠAVEL

Není baby. To byl jinotaj!

JOSSEK

Jak ho rozčilíme? Vždyť já ho za tak krátkou dobu nerozčilím!

ŠAVEL

Koho? Ten jinotaj?

JOSSEK (*ukazuje na jediné prázdné místo na zdi*)

No, tady! No, jeho!

ŠAVEL

Aha, no jó, to nepůjde. Kdepak! Čtrnáct dní, co to pána napadá. To jest málo. To jest maličko. Malounko!!

JOSSEK

No tak co budeme dělat? Bez té fotografie nemohu výstavu otevřít.

ŠAVEL

Tak by ji snad pán mohl zavřít.

JOSSEK

Nejapný Šavle! My ho rozzuřit musíme. Ale kdo, rci, kdo nám pomůže?

ŠAVEL

Kdo nám pomůže?

(*Pauza, přemýšlení, blazení vousů*)

ŠAVEL (*má nápad*)

Pán má švagry?

JOSSEK

Dva.

ŠAVEL

Pán má dva švagry?

JOSSEK

Ano.

ŠAVEL

A pán má dva blbě švagry. To se musí nechat.

JOSSEK (*sebevědomě*)

Ano.

ŠAVEL

Pardon! (*Telefonuje*) Haló, kdo se to tam vyskytuje? Aha, poklona, pane Sempronie, zde Šavel, u pana Josska, račte nás laskavě vzápětí navštívit. Prosím. Na shledanou. (*Zavěsí*) Tak! (*Volá jiné číslo*) Allo, qui est à l'appareil? Aha, poklona, pane Public, zde páně Josskův Šavel, ano, ano — to vám právě chci říci — abyste přišel. Ihned. Přijde taky váš pan kolega Sempronius. Tak, tak, na viděnou!

JOSSEK

Tak co je tohle? Co to zas organizuješ?

ŠAVEL

Výstavu, prosím. Pán nechá vše na poslední chvíli, pán si neví rady, pán taky musí dovolit, abych byl energický.

JOSSEK

Dobře, Šavle, ale co mi sem taháš moje švagry? Vždyť víš, že mne pokaždé dožerou.

ŠAVEL

Ano, právě, výborně! Dožerou pana Josska, dožerou pana Šavla ...

JOSSEK

Jakého pana ...?

ŠAVEL

Pardon, dožerou Šavla a dožerou taky pana ...? Pana ...?

JOSSEK

Výborně, pana Kvidona Mariu de la Camera van O ...

JOSSEK A ŠAVEL

Van Obscura ...

JOSSEK

Spisovatele a známého klída, jehož fotografie ve stavu rozruženém nám dosavade pohříchu schází. Šavle, mám z tebe dost.

(*Šavel se stydí*)

Scéna druhá

Především, Sempronius Houska a Publius Ruka

(*Ruka a Houska vstoupí, každý z jedné strany*)

RUKA

Pane kolego, výborně, že vás vidím.

HOUSKA

Taktéž výborně. Nápodobně, že vás vidím.

RUKA A HOUSKA (*podávají si ruce*)

Kupodivu, kupodivu.

ŠAVEL (*posměšně baleká*)

JOSSEK

Pryč, drzý pokojský!

ŠAVEL (*oděje*)

JOSSEK

Nyní vysvětlím příbuzným, proč jsem je obtěžoval.

RUKA A HOUSKA

Tak, tak. Nuže, zdehle, tuhle ...

JOSSEK

Příbuzní!

(*Ruka a Houska hledají*)

JOSSEK

Jak víte, zabývám se po leta sbíráním fotografií rozrušených jedinců. Záliba namáhává, zato však originalní. Sjezdil jsem řadu zemí, abych získal vlastní snímky slavných osobností v okamžiku zdánlivě tak nedůstojném jejich jména, v okamžiku hněvu, vzteku, rozhořčení, nejraději ovšem v zuřivosti. Číhal jsem na ně jak na plachou zvěř, vydával jsem se tisíckrát nebezpečí tváří v tvář opravdovým zuřivcům, zaplétal jsem se do ožehavých situací, pronikaje do salónů světoznámých kurtizán, obětoval jsem tisíce, abych zachytil kýžený moment na desce aparátu. Podplácel jsem sluhy, tajemníky, pobočníky, zповědníky, manžely, milenky, levobočky, pohrobky, ano i vlastní děti. Neustoupil jsem nikdy před požadavky svého

spottu

HOUSKA

Slepe fotografické vášně!

JOSSEK

Nikoliv vášně, svého životního díla! Pohléd'te, na těchto stě-

nách jsem rozvěsil nejcennější exempláře své sbírky. Ale zde jest osudná mezera, příbuzní. Moje sbírka zůstane ohavným torzem, dokud tuhle se nezaskví obraz velikého spisovatele a proslulého flegmatika. Máme čtrnáct dní času do otevření výstavy. Pozvánky jsou rozeslány i do ciziny. Věřejnost jest napjata, tisk šušká! A zlatý hřeb mi chybí. Jsem v koncích, draží, a tu vzpomněl jsem na vaši genialitu a volám k ní: Pomoz mi u velikém díle, vyhledat, rozzužit, vyfotografovat našeho gigantického spisovatele a národního klíčáka, Kvidona Mariu de la Camera van Obscura!

RUKA A HOUSKA

„Výborně! Vivat! Vivat!“

JOSSEK

Jak mne těší vaše nadšení. Nemám již obav o svoji výstavu. Musíme však jednat rychle a zároveň obezřele. Dílo je těžké, velmi těžké.

RUKA

Pardon, buďte bez starosti. Můžete se na nás úplně spolehnout! Pardon, Sempronie . . . !

HOUSKA

Pardon, Publie . . . !

RUKA A HOUSKA

Pro nás je to hračka. Vzhůru!

JOSSEK

No, ale ty kostýmy, ty kostýmy, takhle nemůžete jít.

HOUSKA

Ano, žaket si kazit nebudu, ostatně jdu právě z tenisu, kdežto jsem holdoval kriketu. Zde Publius použije mého vozu a zajede se rovněž domů převléci.

RUKA

Ba, ba, pane kolego! Teď musíme mírnit své sportovní choutky. Nerad se loučím se svým vodním hokejem. Nu což, na waterpolo dost času v zimě, až bude zamrzlé kluziště.

HOUSKA

Nu, Publie, pudeme, pudem!

RUKA

Jště se občerstvíme. Palaš, likéru! Palaš!

HOUSKA

Kordisko, Jatagáne!

RUKA

Kde je ten Rapír?

JOSSEK

„Šavel se jmenuje.“

HOUSKA

Ach pravda. Šablenko!

Scéna třetí

Předělí, Šavel

(Šavel přináší táč se sklenkami)

JOSSEK *(připíjí)*

Zdravica!

RUKA

Sumí Marica!

HOUSKA

Pláče vdovica!

O p o n a

OBRAZ DRUHÝ

MENS SANA IN CORPORE SANO

Před oponou

(Ruka a Houska vstoupí na předscénu a zpívají na melodii foxtrotu: Any Ice, please, Lady)

RUKA A HOUSKA *(zpívají)*

Mens sana in corpore sano

1. V starém Římu
si léčili rýmu.
Jak?
Cvičili půl hodiny!
Zato měli těla
z bronzu jako děla
u šlechty, ba i spodiny.

1. refrén:

Oni totiž znali:

Plavat, běhat,
boxovat a šplhat,
cvičit, střílet,
bruslit a šermovat
šavlí, kordem, dýkou,
pak mohli s pýchou
si na těla ukázat.

2. Každé chvílky věčná škoda,
sic najednou přijde doba,
kdy i u vás vyskytne se trapná choroba.

Proto zanechte všech sladkých dortů,
věnujte se jenom sportu,
vizte ty účinky na oba.

2. refrén:

My totiž známe:

Plavat, běhat,
boxovat a šplhat,
cvičit, střílet,
bruslit a šermovat
šavlí, kordem, dýkou,
pak můžem s pýchou
si na těla ukázat.

3. Pravda, že děti ve škole
a čácký dorost v Sokole
si svaly tuží dost a dost.
Přesto nutno od peřinky
dát robátku činky
ve vlastním zájmu, nejen pro radost.

3. refrén:

Takové dítě potom zná:

Plavat, běhat,
boxovat a šplhat,
cvičit, střílet,
bruslit a šermovat
šavlí, kordem, dýkou,
pak možno s pýchou
syna matce ukázat.

4. Ať jste z města, z nížin, z hor, tu
holdujte jen všude sportu,

korporací je dnes přebytek.
O takových věcech se vůbec netlachá,
do Vysokoškolského sportu vás rád přijme
pan profesor Smotlacha,
proti sportu je jen dobytek.

4. refrén:

A proto již zítřkem počínajíce, musíte začít:

Plavat, běhat,
boxovat a šplhat,
cvičit, střílet,
bruslit a šermovat
šavlí, kordem, dýčkou,
pak možno s pýchou
si na těla ukázat.

(*Kolegové odejdou*)

Opona se otevře

OBRAZ TŘETÍ

HLEDÁ SE NÁMĚT

*Pracovna Kvidona Marie de la Camera. Stolek s psacím strojem,
knibovina, vavříny a věnce. Reklamní plakát: De la Camera:
Břicho Prahy. Právě vyšlo. Čtěte! Jevišťe prázdné.*

Scéna první

Sekretář, První až Pátý kancelista, Josefka

*(Sekretář vstupuje s telegramem v ruce a počne zvonit na příruční
zvonec. Vstupují První, Druhý, Třetí, Čtvrtý, Pátý kancelista a Jo-
sefka, a seřadí se)*

SEKRETÁŘ

Oddělení románové.

PRVNÍ KANCELISTA

Zde.

SEKRETÁŘ

Oddělení novelistické.

DRUHÝ KANCELISTA

Zde.

SEKRETÁŘ

Oddělení filmové adaptace.

TŘETÍ KANCELISTA

Zde.

SEKRETÁŘ

Vynálezy a pokroky s pododdělením historicko-geografickým.

ČTVRTÝ KANCELISTA

Zde.

SEKRETÁŘ

Oddělení pornografické.

PÁTÝ KANCELISTA

Zde.

SEKRETÁŘ

Daktylo, prosím ke stroji. Došel telegram od Mistra. (Čte) „Přijedu dnes přesně, Kvido, Mistr.“ Netteba snad připomínati, že vše musí být v úplném pořádku.

Scéna druhá

Předěsí, pak Kvido Maria de la Camera van Obscura (Fanfáry. Personál se postaví do pozoru)

VŠICHNI

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.

KVIDO MARIA (*stoupí zamyslen, s lebkou v ruce a s aktovkou*)

Nechápu, nechápu, jak se tato lebka dostala do mé aktovky?

Oddělení vynalezů a technických vymožeností!

ČTVRTÝ KANCELISTA

K službám, Mistře!

KVIDO

Zhotovíte mi z ní šalmaj, platím přesčas. A propos, jak by řekl Francouz, času nemám nazbyt. K věci. Co nového?

SEKRETÁŘ

Do čtrnácti dnů má být dodán do tiskárny rukopis nového románu Mistrova.

KVIDO

Děkuji. Oddělení románové zhotovilo námět následující ... ?

PRVNÍ KANCELISTA

Mistře, nebylo absolutně možno. Pracovali jsme na pozměně-

ném vydání „Proudů, břehů a vírů“ ...

KVIDO

Nedbalost zavinila katastrofu. Nebyt mého proslulého klidu, roztrhl bych vám hlavu svícнем, jak učinila již řada hrdinů mých historických románů. Bude-li se to opakovat ještě jednkrát, budete propuštěni. Zapomněl jste, že nebude-li román do čtrnácti dnů napsán, budu nucen vyplatit nakladateli konvenční pokutu ve výši 500 000 piastů. Pohříchu není dosud ani námět. Tam to dopracoval veliký autor, že musí své romány sepsovat sám. Nemeškaje, vydám se na cestu za námětem. V rychlosti zkontroluji ostatní. Co nového v oddělení novely?

DRUHÝ KANCELISTA

Končíme druhou kapitolu Břicha Prahy, Gréta otrávena, Pospesu prchá, Max, nic netuše, kojí se nadějemi.

KVIDO

Správně, můžete pokračovat. Co soudí oddělení pornografické?

PÁTÝ KANCELISTA

Osměluji se navrhnout svatební cestu na Lesbos.

KVIDO

Dohodnete se s oddělením geograficko-historickým. Rozhod! Pan sekretář a Remington-portable nastoupit v družstva!

(*Kancelisté odejdou*)

KVIDO (*k Sekretáři*)

Odjíždím na cestu za námětem. První stanice Praha. Opatřte lístek a vše ostatní a očekávejte mé depeše na kolečkách.

SEKRETÁŘ

Upozorňuji Mistra na akutní fejton pro Lidové noviny.

KVIDO

Vyřídím ihned. Děkuji!

(*Sekretář odejde*)

Scéna třetí

Kvido, Josefka

KVIDO

Josefko, zhotovíme fejton „Západ slunce nad Prahou“. Pasusy o zlatem planoucích Hradčanech, o usínající Malé Straně a o stříbropěnné Vltavě naleznete v archivu. Některé dodatky: Miluji Tě — má jsi jediná — Pojď na řadra má —

(Josefka přistoupí okoi: zlena a položí mu blavu na rameno)

KVIDO

Josefko ... ?

JOSEFKA

Srdce vaše promluvílo, Mistrče. Tak dlouho čekám na ně, od prvního pohledu. Což nevěříte v lásku na první pohled?

KVIDO

Josefko, co to má znamenat?

JOSEFKA

Řekl jste: „Pojď na řadra má.“ Jdu, Kvidone můj.

KVIDO

Josefko, pište: Pojď na řadra má, Praho, Ty v mracích nachových.

JOSEFKA

Což to neplatilo mně?

KVIDO

Ne. Jste snad v nachových mracích? Praze to platilo. Praho, jak Tě mám rád!

JOSEFKA

Já tebe též.

KVIDO

Josefko, pište!

JOSEFKA

Je vše marno. Sladký klam, jak trpký však!

KVIDO

Nemohu vás milovat, Josefko. Jste příliš čistá a něžná. Jak znám, jsem hrozně vášnivý — ve svých románech.

JOSEFKA

Proto tě miluji.

KVIDO

Josefko, pište a netykejte mi.

JOSEFKA *(klesne ke stolu)*

Óó běda!

Scéna čtvrtá

Předešlí, Sekretář

(Sekretář vstupí a podává Kvidonovi zavazadlo a lístek)

KVIDO

Josefko, napište, co jsem řekl. Sbohem vespolek. *(Odejde se Sekretářem)*

(Pauza. Josefka vzbývá)

Scéna pátá

Josefka, Kolegové, za nimi se s aparátem opatrně vplíží Jossek (Ruka zaklepe Josefce na rameno)

JOSEFKA

Jste to vy, Mistře?

RUKA

Já!

(Josefka se mu vrbne kolem krku, a bneď s výkřikem odskočí)

HOUSKA

Pardon, omyl! To nejste vy.

JOSSEK

Kde je Mistr, rcete, dívko?

JOSEFKA

Co mu chcete? Žel, že Mistr odjel.

HOUSKA A RUKA

Ha!

JOSSEK

Kam odjel?

RUKA

Pardon, klid! Musíme vyzvídat nenápadně. *(K Josefce)* Slečno, zajisté jste chutně přesnídala na vidličku?

(Josefka rozpačíťe přikyvuje)

RUKA *(vybuchne)*

Kam odjel?

(Josefka koktá)

HOUSKA

Slečno, dejte ruce křížem. Dejte všichni ruce křížem.

JOSSEK

Proč?

HOUSKA

Budeme dělat křížový výslech. Slečno, v Portugalsku výjimečně není revoluce. Dnes výjimečně nikdo nepřetleť ocean. Jednou měř, dvakrát řež. Kde je pan mistr?

JOSEFKA

V Praze.

RUKA

Jsme na stopě, kořist nám neunikne!

JOSSEK

Vzhůru!

HOUSKA

Poklona, slečno.

(Jossek a Kolegové odkvapí)

Scéna šestá

Josefka

JOSEFKA *(sama)*

Bože, co jsem to vyzradila? Jsou to jistě Kvidonovi literární nepřítelé. Snad anarchisté. Musím za ním, chránit jeho genij vlastním tělem! *(Odsýchá)*

O p o n a

OBRAZ ČTVRTÝ

FAUSTOVY SKLENĚNÉ HODINY

Před oponou

(Kvido Maria de la Camera van Obscura vstoupí na předscéně a předčítá z velkého dopisu básně, podebrávanou bendžem)

KVIDO

Faustovy skleněné hodiny
aneb
celkový pohled na Prahu

1. Hoši si od rána v písku hráli,
u moře svlékla se Venuše do naha,
karbaník měl sen o žaludském králi,
Libuše pravila: Hle, Praha.
2. Dějiny plynuly za jasné pohody,
rýsoval Matyáš z Arrasu,
pět hvězdiček spadlo z mostu do vody
a Dalibor hrál na basu.
3. Dost času na válku, na básně, na řeči,
někteří králové víno pili rádi,
rod Přemyslovců vymřel už po meči,
více však historie nevyzradí.
4. Za oknem bují tropická květena:
v kořenáči dva kaktusy.
Obdržela je do věna,
k tomu dva vybledlé ubrusy.
5. Kaktusy kvetou jednou za sto let:
rovnodennost ve stoletém kalendáři.

Doktor Faust usedl za stolek
a napsal jarní dopis v měsíci září.

6. Kalendář opadal až k listopadu.
Pomalů Faustovi běžely hodiny,
naučil se i prstokladu,
než dočkal se odpovědi vdoviny:
7. Jsem daltonistka a všechno vidím černě,
svatební bílý šat i noc, když spím.
Tak svého manžela jsem milovala věrně,
že při každém sňatku znovu ovdovím.
8. Odmítnut, Johannes Faust šel na výlet
a slyšel pražské zvony zvolna odbíjet,
takže si vzpomněl: Mlč, Jene,
máš svoje hodiny skleněné.
9. Na mokré písčíně staví se, hle, duha.
Nymfa Elida přimísí mořskou pěnu.
Mýdlová bublina roste do objemu,
až náhlým mrazem je zasklena do tuha.
10. Tak zpíval přesýpaný písek
s pěnou Faustovy dýmky.
Když ji měl doktor dokouřenou,
byl smrti docela blízek.
11. Už nikdy nejezte míchaná vajíčka!
Až vaše oči budou slzami lesklé,
jediná lahůdka váš jazyk nezhyčká:
Číslníku! Čtyři hodiny ve skle!
12. Čaj ve sklenici o páté skleněné.
Večer je průhledný organýtín.
Dále od hradu, dál ode mne!
volá z tradice Karlův Týn.

13. Ve Faustových hodinách zakleti zůstanem.
Skleněné nálady, kdy nikdo nic nepoví.
Starožitnost pod skleněným poklopem —
pohled na Prahu celkový.

(Opona jde vzbůru, Kvido vejde do scény)

OBRAZ PÁTÝ

VIDĚLI JSTE JIŽ HRADČANY?

Uprostřed scény veliká krabička sirek s nápisem Solo a se siluetou Hradčan. Veliký nápis Bata, dva plakáty s veršiky:

*Kdo chce mít více dětí,
Pražánka mu povědí.*

*Burské oříšky praž., Anka.
Doporučuje to Pražánka.*

(Na zemi leží velký uzel)

Scéna první

Kvido, Josefka

KVIDO (vstoupí z předscény)

Tak jsme v Praze, copak nám náhoda dá do péra? *(Poblédne do kulisy)* Ha, tamo se řítí jakás žena, jako by utíkala ke mně. Je to snad Fortuna, či Múza námět mi nesoucí?

JOSEFKA (přiběhne z opačné strany)

Mistře!

KVIDO

Josefko, proč nepíšete? Josefko, pište!

JOSEFKA

Mistře, pozor, jsou vám v patách.

KVIDO (dívá se na paty)

Kdo to? Snad Bersoni?

JOSEFKA

Nikoliv, anarchisté. Mají fotografický aparát s pekelným strojem!

KVIDO

Bláhovost, nemám nepřátele, patrně fotograf z Pestrého týdne. Není to poprvé, co mne obtěžují. (*Sřanou*) Chápu ji, chuděrku. Puzeno touhou po ždaném muži a idolu své čisté lásky, to věčné ženství stává se odvážným a činorodým. Hle, nedbajíc daleké a strastiplné cesty, vše dává všanc a za mnou pílí z Be-rouna až v Prahu naši zlatou. „Kam pudila ji láska“, tak nazvu svůj román, k němuž ona sama mi dává látku! Jako vlašovička budu poletovat z místa na místo, lákáje ji a nechávaje jí něco naděje. Jaké neočekávané situace! Jaké dramatické momenty! Pastva pro oko psychologa, Kvidona Marie de la Camera van Obscura. (*K Josefče*) Josefko, jedu do Paříže. (*Odsškotačí*)

JOSEFKA (*unesena*)

Jakže, tedy přece, ó svůdníku! (*Odběhne za ním*)

Scéna druhá

JOSSEK

JOSSEK (*vyleze ze skříně s aparátem*)

Bože, nyní mi ujedou a já jsem bez pomoci. Kdepak je Sempronius s Publiem? Vždyť byla ujednána schůzka na Masarykově nábřeží. Kudy kam, kudy kam? Jako vždy, opětně jim vyjdu vstříc. (*Odejde*)

Scéna třetí

HOUSKA, RUKA

(*Kolegové vstoupí*)

HOUSKA

Aha, tady nechal Jossek kiosku.

RUKA

Pardon, pane kolego, triosk! Má tři nohy, jak račte vidět.

HOUSKA

Skutečně, tres pedes faciunt collegium.

RUKA

Bože, koukněte, Račana! Ta nádhera — Inu, inu!

HOUSKA

Jak skvostné panorámato!

(*Probíhá si Hrad zblízka*)

HOUSKA

Mám nápad, pane kolego. My si něco v Praze vyfotografujeme.

RUKA

Výborně, ale syžet, nějaký syžet!

HOUSKA

Musí to být něco navýsost originálního. Něco, co ještě nikdo nikdy nefotografoval!

RUKA

Pane kolego, už to mám . . . (*Ukazuje na Hradčany*)

HOUSKA

Výborně! Juž zaostruji. Nechtěl byste mi to poněkud oživit?

RUKA

Milerád, udělám skupinku. (*Postaví se lадně před krabičku s i-
rele*)

HOUSKA

Tak, a nyní to fotografovat nebude, raději se dám na vojnu.

RUKA (*zpozoroval uzlel*)

Copak to tu pořáde překáží, pane kolego? Nějaký uzlík.

HOUSKA

Nechte to, nechte to, to je železniční uzlel.

RUKA

Vzpomínám si, již Stanislav Nikolau dí: Praha je důležitým železničním uzlem.

HOUSKA

Náčpak se vlastně dělají začasté na železnicích ty uzly?

RUKA

To aby, jedouce kolem, ty které vlaky nezapomněly zastavit.

HOUSKA

Pane kolego, já bych se rád trochu obveselil.

RUKA

A proč jste smuten?

HOUSKA

Když já jsem bez místa.

RUKA

Aha, vyhodili pána?

HOUSKA

Ně, pán zůstal, ale já jsem šel sám.

RUKA

A proč jste šel sám?

HOUSKA

Oni měli papouška.

RUKA

Aha, a papoušek na vás potupně pokřikoval.

HOUSKA

Jódlloval tolko.

RUKA

Tak co se stalo?

HOUSKA

Ale papoušek marodil. Tak zavoláme lékaře a lékař povídá: „Papoušek nevydrží.“ Tak jsme ho zabili a měli jsme ho k obědu.

RUKA

To bylo ovšem hrozné.

HOUSKA

No to víte, telecí to nebylo, ani hovězí ... papouščí!

RUKA

Tak jste udeřil přiborem o zem a odešel jste?

HOUSKA

Přiborem jsem udeřil, ale zůstal jsem. Ale oni měli opičku.

RUKA

A opička zapáchala!

HOUSKA

Mimoděk. Zavoláme lékaře, lékař povídá: „Opička nevydrží.“

Tak jsme ji zabili a měli jsme ji ...

RUKA

... k obědu.

HOUSKA

K večeri.

RUKA

To se vůbec nedalo jíst.

HOUSKA

Ale já jsem to snědl. Jenomže ona přijela babička. A začala marodit. Tak zavoláme lékaře, lékař povídá: „Babička nevydrží.“ Tak jsem hned dal výpověď.

RUKA

Dobře, já vám povím za trest anektódu. Anektóda zní: Po potopě jede loď.

HOUSKA

(*se slůšně směje*)

RUKA

Ně, to není celé. Tady je Popokatepetl, tady je Antikatepetl, tady je potopa, a po ní jede Titanic. Malý snaživý Hagenbeček, řečený Julius Noe, vezl ve své lodi, nazvané podle úmluvy Archa, obvyklou objednávkou zvěře do cirkusu Kludský na hoře Sinaj. Vše měl srovnáno podle pořádku; aby se mu loď nepřevrhla, měl největší zvířata dole, pak menší, ještě menší, až na-

hoře byla bleška. Tu jednoho nedělního odpoledne, když Noe s ptakopyskem cvičil čtyřručně škály na okarínu a tyto teskné zvuky prolínaly zdmi, tvořice smutnou náladu, slon seděl ve své komnatce a četl si „Tak pravil Zarathuštra“. Četl, avšak tu náhle na stropě: Buch!

Houska

Bůh Otec!

RUKA

Ne, buch-zvuk. Za chvílku zase: buch-zvuk! A opět buch-zvuk.

Pane kolego, co tak čte, napočítal osmatřicet buchů-zvuků!

I pochopitelně byl zneklidněn, a proto vystrčil svůj chobot ze dveří a zavolal: Noeme! Noe hned přispěchal, protože mu na tom slonovi záleželo, on to byl slon bílý a on ho vezl do Siamu.

Houska

Oni ho tam potřebovali na prapor, že ano?

RUKA

A na známky. Slon mu hned řekl: „Noeme, tady jsou samé buch-y-zvuky.“ A hned buch-zvuk! na důkaz pravdy. Napočítali celkem devadesát osm buchů-zvuků na strop a tu již vyrazili ze dveří, letěli po schodech nahoru a přede dveřmi nahoře: buch-zvuk devadesát devět! Vrazili do dveří — buch-zvuk.

Houska

Sto!

RUKA

Víte, pane kolego, co za těmi dveřmi bylo? Stonožka se tam zouvala!

RUKA

Hleďte, tamo přichází Jossek. Pojděte, překvapíme ho.

Houska

Dobře, budeme se vydávat za osoby třetí!

Scéna čtvrtá

(Kolegové, Jossek)

Houska (blazeouvaně)

Poslouchal, Áčku, já byl onehdá v klubu a mluvili jsme tam s tím dlouhým doktorem, ví? A von mi povídal, že prej von měl v Ritzu na Zbraslavi nákej škandál. Tak se ho jdu na to zeptat.

RUKA

No tak šel, šel, já ho nebudu zdržovat.

Houska

No jak to, Áčku, von mi nerozumí, teď jsem tu, tak von mi to musí říct.

RUKA

Poslouchal, Bobiku, von je divnej, jak mu to může říct, když tu nikde není.

Houska

Kdo?

RUKA

No von!

Houska

Ale já tu přece jsem, Áčku!

RUKA

Jo tak to von měl ten škandál, Bobiku! Tak povídal!

Houska

Ale ne, Áčku! Netahal do toho mne, vo kom vlastně mluví?

Vo něm, anebo vo něm?

RUKA

Prominul, Bobiku, kdybych mluvil vo něm, tak řeknu von, ne?

A když mluvim vo něm, jakože mluvim, tak řeknu von, no!

Houska

Áčku, teď mi do toho natahal aspoň šest lidí, a zatím je v tom

jen a jen von. Šel k šípku, ošklivý!

RUKA

Tak kouknul, Bobiku, předvedl mi, jak to vlastně bylo. Tady je, dejme tomu, klub, no, a von jde do klubu.

HOUSKA

Tak já jdu do klubu, že jo. Tady vidím doktora. Poklona, dokto-re. — Servus, Bobiku. — Co je novýho? — No sem tam bylo. — Copak? — Někej ten škandál. — No v Ritzu. — A kdopak? — No Áček. — A já povídám: Nééé? — A von povídá: Jóóó! — No tak, to je to celý, Áčku.

RUKA

To mu totiž byla, Bobiku, úžasná jundička. Já si to onehdy šupajdím s tou svou novou károu na Zbraslav . . .

HOUSKA

Copak von už nemá tu krásnou mercedesku? Ten parádní šesticylindrový osmiválec?

RUKA

Ale, Bobiku, ten jsem přece už vloni úplně rozšmelcoval! Ale mám teď jinej stroj. Já mám úžasnej stroj, Bobiku, já mám šicí stroj!

HOUSKA

Ale šel, a jakpak má šaltrování, na levou ruku?

RUKA

Ne, to já mám na nohu, šlapací: Singer sem, Singer tam.

HOUSKA

Já mám taky skvělou věc. Já mám šasi. Holt Škoda.

RUKA

A proč?

HOUSKA

No Škoda-Sentinel. Ví, zná tu haubnu, niklovou, šestimetrovou . . .

RUKA

No jo, to je můj sen!

HOUSKA

No tak vidí, takovou haubnu vůbec nemám! Ale zato ty výfukové trouby, ví, těch šest výfukových trub pěkně pod sebou . . .

RUKA

No jo, ty znám!

HOUSKA

Tak ty taky nemám!

RUKA

Tak co vlastně má? Von má, mně se zdá, radost ze života.

HOUSKA

Jak bych neměl radost, prosím ho! Představil si, jak klamu úřady: dyť já platím daně a vůbec nic nemám!

RUKA

Jo, počkal, Bobiku, jestlipak vůbec ví, že našemu starýmu pánovi mohli nedávno ukrást vůz!

HOUSKA

Ale šel? Kterýpak?

RUKA

No ten historický, vysoký. Zná přeci tu stářickou gotickou reaultku?

HOUSKA

Tu krátkou, vysokou? Tu N III-529?

RUKA

Ano, N III-529. A povážil, onehdy čtu v žurnálu, že v Golčově Jeníkově ukradli vůz N III-530. O jedno číslo se ten zloděj splést, neměli jsme vozu více!

HOUSKA

Leč ví-li pak, že ten zloděj měl štestí? No ne? Splést se takhle o dvě čísla, tak byl o oko trop a vůz bral někdo jinej!

RUKA

Abychom se vrátili k tomu škandálu. Tak já jedu na Zbraslav, to ví, nejedu sám. Jel jsem s Mimi!

HOUSKA

S kterou, s tou šfabajznou?

RUKA

Ano, s tou z Pst-Pst baru. No jedeme, ona byla ve člunku ...

HOUSKA

... omotaná nitěma ...

RUKA

... aby jí nebylo zima, a přijedeme do Ritzu. Já pak vystoupím jako obvyklejiň, a teď, Bobiku, vypukl ten škandál!

HOUSKA

Bylo úplně obsazeno!

RUKA

Ne, ale ví, koho jsem tam natrapíroval? Lolu ...

HOUSKA

Lolu?

RUKA

Ano, Lolu od Juliše a našeho starého pána!

HOUSKA

Pardon, Áčku, to je překrní situace. Prekérní úplně! A co starý pán?

RUKA

Horšil se vůčihledě!

HOUSKA

I hledíme na proudníka! A mamá, chuděrka?

RUKA

No migréna. Jen aspirin, pyramidon atd.

HLAS JOSKA

Příbuzní, jak to mluvíte?

HOUSKA

Pst, my si tu hrajeme na pražskou smetánku.

JOSSEK

Na to není čas. Musíme za Kvidonem.

RUKA

Není Kvidona?

JOSSEK

Právě ho odcestovalo do Paříže!

HOUSKA

Pane kolego, my pojedeme do města lásky, vášně a nířichu!

RUKA

... nad Sekvanou!

VŠICHNI

Nad Sekvanou! (*Odkvapí*)

O p o n a

OBRAZ ŠESTÝ

SAXOFONISTA JE VESEL

Předscéna

Sólo na saxofon. Rudy Widoeft: Saxophobia.

OBRAZ SEDMÝ

SOUVENIR DE PARIS

Pes jeviště je roztaženo album poblehnic z Paříže ve zvětšeném měřítku i s deskami Souvenir de Paris. V pozadí dvojtý žebřík – Eiffelka. Vpravo hotel Ritz.

Scéna první

Gaston a Margot (v prudké bádce)

MARGOT

Tisíce mužů bych našla v Paříži, kteří by milerádi tak směšný účet vyrovnali. Co je to pět tisíc franků za bruselské punčochy?

Co je to, táži se, Gastone?

GASTON

Ptáte se, co je to, má drahá? Nuže, povím vám to: Za prvé je to vyděračství, nehodné francouzského obchodníka, za druhé rozmařilost, nehodná chovanky penzionátu v Lausanne, jakou jste byla, když jsem vás poznal, za třetí bulík ...

MARGOT

Slyšme, dokonce bulík ...

GASTON

Ano, bulík, kterého by žádná řádná žena, tím méně žena francouzská, neodvážila se zavěsit na nos svého manžela, zvláště je-li tento komandérem Cestné legie!

MARGOT

Stará písnička! Myslíte si patrně, že se budu oblékat do vašich dekorací a že místo klenotů budu nosit vaše řády. Mýlíte se, ženě velkého světa, ženě, jakou jsem já, není muž vašeho druhu než překážkou na vítězné cestě do salónů vznešené společnosti

nosti. Bojíte se o pár franků, bojíte se o svou iluzorní pověst, bojíte se o vše. Nehodíme se k sobě. Ale ještě není vše ztraceno.

GASTON (*ironicky*)

Máte pravdu, ještě není vše ztraceno, zbývají dosud mé závodní stáje a rodinný statek v Normandii.

MARGOT

Nu ovšem, zapomněla jsem, že potřeby vašich klisen a blahobytí vašich vepřů jsou vám přednější než skromné požadavky vaší elegantní choti. Sám jste rozhodl o našem osudu. Nedávejte mi vinu za to, že si vyhledám náhradníka.

GASTON

Zahradníka?

MARGOT

Náhradníka! ... Tedy milence, nerozumíte-li dobře. Upozorňuji vás, že navážu intimní styky s prvním mužem, kterého potkám. Každý nahodilý bulvárový zaháleč má pro mne větší cenu než vy.

GASTON

Jak? Ještě urážky! Na štěstí pro vás musím odejít. Burza mne volá. Ale není to naposled, co se vidíme. (*Odejde volaje*) Taxi, taxi ...

Scéna druhá

Margot, Kvido

(*Kvido se zavazadlem vstoupí*)

MARGOT

Pane?

KVIDO

Madame?

MARGOT

Chcete být mým milencem?

KVIDO (*udiveně odchází*)

Ne! Nikdy! Neboť jsem Kvido Maria de la Camera van Obscure, spisovatel. Neseznamuji se na ulici! (*Vstoupí do hotelu Ritz a po chvíli se objeví na terase*)

Scéna třetí

Předěsí, Ruka a Houska

MARGOT

Hlupák! Nu ovšem, cizinec v Paříži. Mohla jsem to tušit. Žádný Pařížan by mne neodmítl. Jen cizinec jest schopen takové ho hulvátství. Ó hanba!

(*Kolegové Ruka a Houska rozjateři vcházejí*)

HOUSKA

Hanba, v Paříži se zlobit.

RUKA

Čopak vás to napadá, slečinko? V Paříži se hněvat! Paříž, město světa, smíchu a lásky! Zde není pro hněv místa. Zde, kde život kolotá a vře.

HOUSKA

Jak bublina vzhůru letí ... Znáte to přec? Vždyť je to hymnus veselé Paříže. Za chvíli bude Mi-Carême, Carnaval v Nizze, veselý Montmartre oděje maškaru a barvitý průvod rozleje se po bulváru.

RUKA

Koukejte, tady máte Eiffelku a už se nezloubte.

MARGOT

Pánové jsou cizinci, ale veselí. Jak se zdá, znají již Paříž, nebo jsou snad v Paříži poprvé?

HOUSKA

Ale kdežpak. Co vás to napadá? Úplně poprvé.

MARGOT

Jak to tedy přijde, že se tu tak vyznáte?

RUKA

Vyznám! Já vím o Paříži víc, než si myslíte.

MARGOT

Ale? Tak mi něco o ní povězte.

RUKA

Povím milerád. Ale zde kolega vám to bude musít přeložit do češtiny, abyste tomu nerozuměla.

HOUSKA

Pozor, tlumočmež.

RUKA (*zpívá*)

À Paris, ma chérie . . .

(*Na melodii Black-bottom foxtro.*)

1. À Paris, ma chérie,

À Paris, ma chérie,

if faut qu'à tout prix
tout le monde rie.

À Paris, chère Margot,

il y a même le métro,

et puis regarde quelle

belle Tour Eiffel.

Sous les rues et sous les places

le métro passe,
il y a des premières et des secondes classes.

Oh, Paris, ma chérie,
ma chérie, je parie,
que je connais mieux Paris
que toi.

HOUSKA (*zpívá*)

1. V Paříži, má drahá,
každý se namáhá,
aby se za každou cenu smál.

V Paříži, má drahá,
je podzemní dráha,
rovněž věž, žeť tam Eiffelova věž.
Métro jezdí pod ulicí bílou jako křída,
podzemní dráha, kde první je i druhá třída.

O, Paříž, má drahá,
pro mne je jak Praha.
Sázím se, že znám ji líp než ty!

(*Hudba hraje dále. Taneční pár ve večerním úboru zatane Black-bottom*)

RUKA

A teď nám povězte, slečno, proč jste se vlastně kabonila.

MARGOT

Ani mi o tom nemluvte. Urazil mne jakýsi cizinec.

HOUSKA

Kde je ten bídák? Sejdou se s ním v Boulogneském lesíčku.

MARGOT

Nestojí za tak kavalírské jednání. Je to umělec. Spisovatel prý.

KOLEGOVÉ

Není takový malý?

MARGOT

Ano, malý, tlustý.

RUKA

Hnátý křivě?

KOLEGOVÉ

Pod kloboukem osoba?

MARGOT

To je on!

KOLEGOVÉ

To je on, on, jehož hledáme.

MARGOT

Hleďte, sedí na terase hotelu Ritz!

HOUSKA

Pane kolego, Ritz nebo nic, půjdeme na něj!

MARGOT

Počkajte, oč se jedná? Mohla bych vám snad pomoci. Jsem v situaci, kdy každý skandál je mi vítán.

RUKA

Výborně, madame. Chceme totiž za jakýmsi účelem toho pána dopálit. Pohříchu je však velmi chladnokrevný.

MARGOT

Jinak řečeno, chcete mu ztropit ostudu.

HOUSKA

I což, báťuško, v Parizu i ostudu ztropit možno.

MARGOT

Výborně, pomohu vám. Nejlépe bude, půjdete-li zatím ke mně. V intimním boudoáru dostaneme nějaký nápad a zároveň mi prokážete službu.

KOLEGOVÉ

U Jova! A oba?

MARGOT

Oba. Musím přesvědčit svého muže, že jsem schopna nevěry.

HOUSKA

Pane kolego ... Paříž, Paříž ...

RUKA

Paris, Paris, ô ville infâme et merveilleuse!

MARGOT

Souhlasíte?

HOUSKA

Pardon, náš zákazník, náš pán. *(Odejdou)*

Scéna čtvrtá

Kvido, Josefka

KVIDO *(na terase)*

Pláť! *(Zaplátá a sestoupí)*

JOSEFKA *(vrazí na scénu)*

Kvidonku, prchněte, jsou tu opět!

KVIDO

Ale, Josefko, vy jdete všude za mnou, šibalko.

JOSEFKA

Pane můj, není čas na lásku, zuřivý fotograf je mi v patách.

Scéna pátá

Předstří, Josefek

JOSEK *(řítí se s aparátem)*

Aha, konečně! *(Staví aparát)* Jen aby se dožral!

JOSEFKA

Probůh, Kvido, zachraňme se! *(Odvléče jej)*

JOSSEK (*vybládně za aparátem*)

Hrome, pryč, za ním! (*Odkvapí*)

Scéna šestá

Gaston vstupuje s Detektivem, pak Strážníkem

GASTON

Zde se sejde se dvěma cizinci, bídnicí.

DETEKTIV

Ano, pane. Znáám takové schůzky před hotelem.

GASTON

Pane, žádné narážky. Dosud nemám důkazů. Stačí, že sem patrně přijdou dva cizinci, kteří se z neznámých důvodů převlékali v pokoji mé ženy. Vaší povinností jest vypátrat, kdo tato individua jsou. Možná, že nebohá padla do rukou mezinárodních lupičů.

DETEKTIV

Budte bez starosti, pane. (*Zapískne*)

STRÁŽNÍK (*vejde*)

Seržante?

DETEKTIV

Ukryjte se v hotelu a čekejte na signál!

STRÁŽNÍK

Podle rozkazu! (*Odejde*)

DETEKTIV

Nyní se nenápadně přestrojím. (*Převléká se*) Tato maska staříčkého penzisty je mi nejmilejší.

GASTON

Skryji se v ulicích a případně vás upozorním. (*Skryje se*)

(*Detektiv se prochází*)

Scéna sedmá

Přeláští, Ruka, Houska, Margot

(*Kolegové vejdou v úboru baletek, sledování Margot*)

RUKA

Hle, ubohý stařík, pane kolego, dejmež mu žebračenkku.

MARGOT

Jak vám to sluší, přátelé. V tomto úboru vás určitě nepozná a budete ho moci nejlépe dopálit. (*Zpozoruje manžela a vykřikne*)

RUKA

Co je?

DETEKTIV (*zapískne*)

Zatýkám vás!

(*Strážník přiběhne, Kolegové couvají*)

GASTON (*vrazí*)

Chytněte je, chtěli oloupit mou ženu.

(*Strážník a Detektiv utíkají za Kolegy*)

Scéna osmá

Gaston, Margot

(*Margot omdlí do náruče Gastonovy*)

GASTON

Drahoušku, vzbuď se, přinesl jsem ti bruselské punčochy!

O p o n a

OBRAZ OSMÝ

KONĚ

Před oponou

(Kolegové vstupují na předscénu)

RUKA

Pane kolego, něco mne hněte!

HOUSKA

Těsto?

RUKA

Nikoliv, bol.

HOUSKA

Ach ano, všiml jsem si, že jste poslední dobou kupodivně zhněten. Avšak vzpomínám si, i já jsem uhněten.

RUKA

A proč?

HOUSKA

Nevím.

RUKA

Vidíte, pane kolego, nevíte. Řeknu vám tedy vše. Je mi líto, že my, takový český národ, takový čacký národ, nemáme naši českou taneční hudbu!

HOUSKA

Správně! Vzpomínám si, tolikrát i já proto jsem smuten. Kdybychom alespoň měli taneční hudbu malou, ale naši! Leč pohříchu my nemáme ani tu malou ...

RUKA

Tím méně taneční! Pohlédte jen, pane kolego, jak se to dělá s takovými „šlágry“. Provozuje se jen samý import-ex ...

HOUSKA

Chápu; export do ...

RUKA

...ano, a já jsem stále odkázán na cizí věci. U nás se na to udělá volný text, a zpívá se to. A to my nemůžeme potřebovat. My musíme mít něco docela jiného, něco *našeho*, českého, víte, něco ...

HOUSKA

...správně, rozumím, něco z cizích jazyků doslova přeložené-ho!

RUKA

Ano. Ale máme my něco takového? Máme my to?

OHA

Nemáme my to!

RUKA

Ale my si to uděláme, pane kolego. Právě mi prolétlo hlavinkou mojí kučeravou přísloví, které říká, že lid chce panem et ...

HOUSKA

...circulos meos noli turbare ...

RUKA

... Diogenes ...

HOUSKA

Et tu mi fili!

RUKA

Což znamená, že lid chce panem, to jest pána svrchovaného, a ...

HOUSKA

... a circulos meos, to jest veliký viciosní kruh, abys i ty (et tu mi fili), i ty, můj synu, jej mohl honit! K tomu obyčejně se dodává: Quo usque *tandem* abutere Catilina ...

RUKA

Ano! Co ty tady, Catilino, budeš jezdit na *tandemu* ...

HOUSKA

... když tu máme kolo!

RUKA

No a potom začlo pražit slunce ...

Houska
... do toho sudu, Diogenes se zapařil ...
RUKA
... a nabobtnal ...
Houska
... a začal z toho sudu štěkat.
RUKA
Jedeš mi z toho slunce, deš pryč!
Houska
No, a Maxmilián se pochopitelně urazil ...
RUKA
... a docela správně ...
Houska
... od toho taky byl Maxmilián Druhý ...
RUKA
... šel proto z trucu na tu skálu Tarpejskou, co ho tam naše,
ten anděl ...
Houska
... ten anděl, co mu tam klofe ty játra.
RUKA
A voni vám mu usekli ručičku a hodili ji do ohně ...
Houska
... a přidali ji na váhu a řekli: Vae victis.
RUKA
Ještě tam přihodili zlato a meč ...
Houska
... ten jim ovšem Démostenés ukradl a pověsil ho nad tu
Achillovu patu ...
RUKA
... a polykal oblázky!
Houska
Proto nebyly silnice ve starém Římě šterkované.
RUKA
Potom na něho začali posměšně pokrčíkovat ...

Houska
... Jdi a řekni Lakedaimonským, že my tu mrtví ležíme, jak
zákony kázaly nám.
RUKA
No, a potom hnali husy na Kapitol, ty štěbetaly ...
Houska
... von se probudil a shledal ...
RUKA
... že leží na tom loži, na tom Závišově loži ...
Houska
... co na něm leží ten Rudolf Friml ...
RUKA
... a shledal, že se mu to zdálo.
Houska
Víte, pane kolego, já mám hrozně rád tyhle Doležalovy výpra-
vy do ...
RUKA
... do Zkázy Pompejí! A poslyšte, jestlipak vůbec víte, že staří
Habsburkové znali již kocoura Felixe! Nu ano! Slyšte starou
přípověď: *Bella gerunt illi, tu felix Austria nube!*
Houska
Nu ovšem, vzpomínám si: Ostatní války vedou, ty, Felixi, žeň
se v Rakousích s Belou!
RUKA
Myslím však, pane kolego, že jsme se poněkud zmýlili co do
překlada onoho prvního přísloví.
Houska
Ano, neboť „panem“ neznamená „pána“, nýbrž chleba, a to
chleba tekutý!
RUKA
Čili lid chce štěpír ...
Houska
Lid chce jednu tvrdou et practicum exemplum.

RUKA

... a praktický příklad, který lze dát různě.

HOUSKA

Například ex cathedra, z katedry, nebo ...

RUKA

... nebo z abrupta, ex abrupto.

HOUSKA

Nuž dejme si praktický příklad!

RUKA

Dobře. Znáte-li pak „Horses“?

HOUSKA

Yes! Moravo, tvoje koňstvo, koně. Správně?

RUKA

Výborně! Zapějme!

RUKA A HOUSKA (*zpívají*)

K o n ě

(*Horses foxtrots*)

Tohleto jsou moje koně,

to jsou přece moje koně,

koně ty jsou přece moje,

to jsou koně mí!

Tohleto jsou koně, koně, koně,

to jsou přece koně, koně, koně,

tohleto jsou koně, koně, koně,

(:to jsou koně mí:).

Tohleto jsou přec vraní, bílí koně,

to jsou bujní koně, mírní koně,

to jsou vraní, bílí koně, bujní koně,

to jsou koně,

vraní, černí, bílí koně.

Tohleto jsou koně, koně,

to jsou koně moji, bílí koně,

to jsou vezdy koně, moje koně,

to jsou koně mí!

Tohleto jsou vraní, bílí bujní koně,

to jsou koně mí!

Tohleto jsou vraní bujní mírní koně,

to jsou koně mí!

Opona vzbůru

OBRAZ DEVÁTÝ

SLEČNA PŘES PALUBU

Paluba transatlantického parníku.

Scéna první

Ruka, Houska

(Kolegové v námořnických pláštích sedí zády k obecnostu a kouří z dýmek)

HOUSKA

To nebe se mi nelíbí. Ani ty vlny, Pencrofe. Uvidíš, že k půlnoci to polechtá tu starou rachotinu.

RUKA

Bude bouře, Jamesi. Bude co nejdříve.

HOUSKA

Nebude to první, Pencrofe. Kolikrát nás to už vypláchl, až praskaly všechny záporny.

RUKA

Ba, jsme staré vodní krysy. Pamatuješ, když jsme lavírovali v osmadvadesátém kolem mysu Hornova?

HOUSKA

Jak by ne? Zpítý kapitán Bluefontain, jako dnes ho vidím. Válel se od největšího k podvětrnému boku, a když jsme ho po bouři vzbudili, jak malé dítě plakal, že nebyl při tom, když přední stěžň roztržil lebku žlutému ďáblovi Fu-Ho, který tenkrát na Dehtové Markétce kuchařil.

RUKA

Říkej si, co chceš, Jamesi, tak dobrý grog, jako vařil ten žlutý

pes, jsem od té doby na palubě žádné skořepiny nepil. A jeho psaníčky? Zpívali je všichni veselí hoši, od Vancouveru až dolů k Kiu. Jako tuhle:

Bylo nás tam roku onoho
patnáct vlků, patnáct lodníků,
všichni chtěli pít přemnoho,
a když napili se, zpívali:
Jo ho ho, jo ho ho.

HOUSKA

To v Singapuru, v tom špinavém hampejzu U kalifornské datle, ji zpívali jinak:

Patnáct mužů na mrtvého bedně pije,
juchej a láhev rumu,
pili, až nakonec čert odnes si je,
juchej a láhev rumu.

RUKA

Máš pravdu, Jamesi, tohle je lepší.

Scéna druhá

Prošelí, kapitán Hýčena

(Kapitán Hýčena vystoupí na můstek)

HÝČENA

Co tu řete, holomci? Chcete mi vzbudit vorvaně? Vy tu dřepíte a bouře je za dveřmi.

(Kolegové se obrátí)

RUKA

Zavřít dveře, zavřít dveře! Bouře je za nimi.

HÝČENA

Což nejste z mého čackého mužstva?

HOUSKA

Kdepak, my jdeme rovnou z rytmiky a cestujeme do Ameriky.

RUKA

A teď jsme si hráli na námořnictvo.

HÝČENA

No jo, pánové, ale to nejde, vždyť se mi nastydnete.

HOUSKA

Tak nám dejte nějaké šatečky.

HÝČENA

Tak honem, pojdte za mnou! (*Odejdou*)

Scéna třetí

Josefka s Kvidonem vstupují

(Kvido má zácbranný pás kolem krku. Loď se kymácí. Hučba hraje bouřlivou melodii)

JOSEFKA

Ó, jak velebně hrůzné! Nebe otevřeno nad básníci propastí!
Jaký to dekor k romantice lásky!

KVIDO

Josefko, Josefko, já se bojím . . . o vás. (*Veliký poryv*)

KVIDO

Pomóóó! SOS!

JOSEFKA

Vy se bojíte? Jaké zklamání, jste zbabělec.

Scéna čtvrtá

Přelostří, Josefek

JOSEFKA (*věčně*)

Konečně jsem ho přistihl aspoň vyděšeného. Honem zaostřit.
(*Volá*) Publice, Sempronie! (*Zaostříje*)

Scéna pátá

Přelostří, Kapitán Hýčena

KAPITÁN HÝČENA (*s deštníkem vstupí na místo*)

Co to vidím? Což jste něčel na klozetu vyhlášku, že z důvodů strategických admirálita přísně zakazuje jakékoliv fotografování objektů nádražních, pevnostních, jakož i paluby za bouře? Hned toho nechte! (*Obromný poryv*)

JOSEFKA (*spadne přes palubu*)

Pomóóó, pomóóó, Kvidone Mario!

Scéna šestá

Kvido, Hýčena, Ruka

RUKA (*utrhne v uniformě*)

Kvidone Marie Panno, kapitáne, slečna přes palubu!

HÝČENA (*řve*)

První čtyrstup do vody! Teď!

JOSSEK

Držte se ještě okamžik! (*Vskočí do vody za Josefku*)

RUKA

Chyťte se za vousy svatého Ivana, slečno!

Scéna sedmá

Předešlí, Houska

Houska (*vtrbne v uniformě*)

Hle, mořský stařec.

RUKA

Vždyť je to náš příbuzný!

Houska

Aha, laškuje s mořskou vílou.

KVIDO

Zachraňte mne, tonu ve smrtelném potu!

Scéna osmá

Předešlí, Topič

Topič (*vrazí*)

Kapitáne, praskl nám kotel!

HÝČENA

Zaletovat, jedeme dál!

(*Topič pomábá Joskovi vytabovat Josefku. Rozsvítí se, loď se uklidní. Hudba se utíší*)

HÝČENA (*dívá se dalekobludem*)

Země! Země!

KVIDO

Hlavní, že mně se nic nestalo. Josefko, jste zachráněna?

JOSIFKA (*ironicky*)

Děkuji za optání, Mistrě. Jedině čackému fotografovi, panu Josskovi, vděčím za svůj život.

RUKA A HOUSKA

Sláva příbuznému!

HÝČENA

Jsmo zachráněni všichni, i zapějmež Prozřetelnosti děkovný chorál.

VÁCHNI (*zpívají*)

Děkovný chorál

(*Na melodii Ej ucbněm ...*)

Je po bouři, je po bouři,
teď si námořnictvo s chutí pokouří,
pak si otevřeme bednu sucharů,
načež zatopíme na plnou páru,
okeánc, buď jen klíden,
Letem světem a Pestrý týden.

O p o n a

DRUHÉ JEDNÁNÍ

OBRAZ DESÁTÝ

MADE IN USA

V pozadí filmové plakáty.

(Orchester na scéně — Americká taneční budba — Sólo budebníků — Sólový tanec charlestonu nebo tanga)

OBRAZ JEDENÁCTÝ

TOLSTOJ NEBO HOLEČEK?

Před oponou

(Josek a Josefka přiběhnou z opačných stran)

Scéna první

Josek, Josefka, Pastor

JOSSEK

Slyšela jste již, slečno — mám psát libreto pro film. Myslí, že jsem Tolstoj.

JOSEFKA

Já, holečku, dostala nabídku k filmu. Mám být hvězdou!

JOSSEK

Něříkejte mi Holečku! Myslí, že jsem Tolstoj. Leč, kdo vás angažoval k filmu?

JOSEFKA

Cecil B. de Mill.

JOSSEK

Ohromné! Mne také! *(Podávají si ruce)*

(Pastor vybléďne z opony)

PASTOR

Oddávám vás z důvodů reklamních. Taxa zapravena produkcí Cecil B. de Mill. Mnoho štěstí v novém roce! *(Zmizí)*

JOSSEK

Co je?

JOSEFKA

Jsmo patrně svoji.

JOSSEK

Tak jedem na svatební cestu. Co se dá dělat?

(Odejdou)

Scéna druhá

Kvido, Frank

KVIDO *(vstoupí)*

Tyhle Spojené státy nejsou pro mne. Jakési rušno tu vládne. Ó toho stálého spěchu!

(Vstoupí Frank)

KVIDO

Ha, příznak! Můj zmizelý bratr! Františku!

FRANK

Bratře! *(Padnou si do náručí)*

KVIDO

Co stále děláš, Františku?

FRANK

Jmenuji se stále Frank. A co stále dělám? Čas od času mám vidění Řípu. Vzpomínám na očinu jako vůbec my všichni, Slovač americká. Máme tu veliké starosti o vás krajany tam za velkou louží.

KVIDO

Proč starosti?

FRANK

Nu, starosti. Abychom nezmeškali příští všesokolský slet.

KVIDO

Tak nech starosti, Franku. A zapějme si raději.

FRANK

Máš pravdu, zazpívejme si tu starou národní ukolébavku, co dobrá Bača zpívávala za vláhých podvečerů na zápraží.

KVIDO A FRANK (*zpívají*)

S l o v a č a m e r i c k á

(*Na melodii Ukulele Lady foxtrot*)

My jsme Slovač americká,
co drží krajany v Evropě,
naše práce pro vlast je nadlidská,
záda v křesle, nohy na stropě.
Rovněž po době šesti let
máme pestrý průvod po Praze,
oslavujem tak všesokolský slet,
přijde nás to však dosti draze.

Ó krajani zlatí,
kdo nám to zaplatí,
tu práci pro Čechy
a ty trapné blechy,
co v hotelech u vás
žraly nás proklatě,
ptáme se, ptáme se!
Předplatte si Svornost naši,
budete mít v republice klid,
pamatujte, že jste Češi,
volá čechoamerický lid!

O p o n a

OBRAZ DVANÁCTÝ

PĚT NEDEĽ V BALÓNĚ

*Doti mraky plují po jevišti. Za jedním vychínáají Kolegové, jsou opá-
táni košem, který je zavěšen na ramenou a je k němu na proudžku
přípomený plynový balóněk. Na jevišti je tma.*

Scéna první

RUKA, Houska

RUKA

Stoupáme nebo klesáme?

Houska

Něco horšího, pane Cyre, my padáme.

RUKA

Probůh, vyhodte poslední přítěž! Tato slova prorazila vzduch
v noci ze dne 23. na 24. července r. 1865 nad pustou hladinou
Pacifiku . . .

(*Rozsvítí se*)

RUKA (*čte z veliké knihy*)

Ani paprsek světla nepronikl hustou tmou, jež dělila ubohé
vzduchoplavce od hrozivě hladiny básnického moře.

Houska

Pane kolego, paprsek světla se už dostavil, takže nemusíte čísti
dale. Pokračování Julia Verna si necháme zase na černou ho-
dinku.

RUKA (*zavře knihu*)

Máte úplnou pravdu, Sempronie. Je načase zjistit, kde se vzná-
tíme.

Houska

Zdá se mi, že bude nutno si popílit, chceme-li být za soumraku v Haparandě.

Ruka

Času dost, pane kolego. Nezapomínejte, že náš příbuzný cestuje do Haparandy z důvodů úspěšných po dně mořském a ve skafandru. Může mít celou řadu zpoždění.

Houska

Ano, ano, jen to přelézání kabelu co ho stojí času!

Ruka

A potom Golský proud, Golský proud!

Houska

Což o to, to nepadá na váhu. Což jste nečetl, že Kantonští přetížili vedení a že golf je bez proudu?

Ruka

Jděte, jděte, ani jsem netušil, že rasová nenávisť Číňanů šla tak daleko. Ostatně při oblibě, jaké se těší golf mezi anglickými státníky, je pochopitelné, že Mongolové jim úmyslně ten krásný sport překazili. *(Dívá se dolů.)* Kdepak to teď jsme?

Houska *(rovněž se dívá)*

Opět jakási vlajková slavnost pod námi. Že by Alois Jirásek?

Ruka

Že by olympiáda?

Houska

Že by jarní veletrh?

Ruka

To budou Björnsonovy „Vlajky nad městem“! Jsme v severním kraji. Tulika vlajek! Hotová Společnost národů!

Scéna druhá

Praděšlí, Anděl

(Anděl v pyžama a s cigaretou vstoupí a pečlivě vypouští kouř)

Houska

Jezíšmarjá, pane kolego, popatřte, babočka admirála!!!

Ruka

Mýlíte se, toť bělásek paví oko!

Houska

Šedim proti jedné, žeť to admirál. Důkaz: kouří jako loďstvo jejího Veličenstva.

Ruka

Polapmež a přesvědčmež sebe.

(Ruka a Houska chytají Anděla do sítěky na motýly)

Anděl

Koukněte — neblbněte — podívejte — že jo. Dyť to nemá cenu. Koukejte, já žádnu legraci nekazím, ne? Kdybych měla čas, neříkám nic. Ale copak je to legrace, dělat nad Grónskem beránky? To zase, pánové, já jsem anděl pracant. Já nejsem žádnéj dekoráční anděl. Na mne jste s tou montgolfiérou krátký. Nemlích tohle jsem řekla Amundsenovi a uznal to.

Houska

Jo, tak von je to anděl! To je něco jiného!

Ruka

Tak žádný motýl ...

Anděl

Co motýl, nač motýl, proč motýl? Copak jsem ze života hmyzu? Vypadám snad na to?

Houska

Nikoliv, Andělo, jste docela sympatická dívka.

RUKA

Ale víte, co byste nám mohla říct?

ANDĚL

To mohla: že byste si takhle zautíkali do nebeského háje na violy.

HOUSKA

Pane kolego, Anděla do nás zřejmě šikmo vandruje.

RUKA

Tolikéž míním i já. Andělka ale bude tak hodná a poučí ubohé větroplavce, cože je to pod nimi za vlnkovou slavnost

ANDĚL

Jako tam dole myslejí, vášnosti?

RUKA

Ano.

ANDĚL

No to je přece nordpól, jemine! Na co by tam ty vlajky byly?

HOUSKA

A já pořád, proč že je taková zima, a on to bednář do obruče! To už budeme brzo v Haparandě, Publie! Tak abychom honem shodili taky nějakou vlajku, ne?

RUKA

Jistotně. Bude však vhodno vrci vlajku bílou, abychom jasně zdůraznili, že se vzdáváme nároků na polární oblasti ve prospěch feriálních osad.

HOUSKA

Tak, tak, pane kolego: Pošlete své děti k Arktickému moří!

(Vrhají bílou vlajku)

ANDĚL

A co budou dělat v Haparandě?

RUKA

Nebyla zvědavá, Andělo. A vůbec, vona je hezký žabec, takže budeme nyní vespolek provozovati lásky lásky.

HOUSKA

Zahrajem si na Hélice
Anděličkův při muzice.

RUKA A HOUSKA *(zpívají)*

Kdo?

(Na melodii Wo?-foxtrot)

1. Kdo nebyl ve vzduchu?

Kdo? Ať zvedne ruku!

Přihlaste se dobrovolně:

kdo jste nelítal v balóně?

Kdo nezná rozkoše,

kdo? Hleděti z koše

na zeměkouli?

Rekněte jenom, kdo?

2. Kdo nezná té slasti,

kteří nad propastí

užívají lenochodi

v fíditelné vzducholodi!

Kdo je těžší vzduchu,

ten má švába v uchu,

tomu my se sarkasticky

vysmějem.

ANDĚL

Pro Krista z myslivny, já nechala doma egyptky! Teď nemůžu ty beránky dodělat.

RUKA

Není libo kubo?

ANDĚL

Kubo není libo! Jo, takhle dybych dělala mraky na kroupy, to by ještě šlo. Ale beránky, beránky, beránky! Ale nevdá, mládenci, já mám jinou práci. Mladý pane, podržej mi to! *(Nasa-*

zraje Houskovi přádáno vlny na ruce)

HOUSKA

Přemilerád! Čeho tím však míníte dosíci, já v duchu se táži a bádám?

(Anděl rozvíjí vlnu po jevišti, Kolegové krouží hlavami)

RUKA

To je nějaká kvalitní bavlna.

ANDĚL

Dou, voni bavlno! To je náhodou primová krátká vlna. Vostatně slyšel to někdy někdo někde, že by vodněkud někam něco vysílali na bavlně?

KOLEGOVÉ

Nikdy!

ANDĚL

To bych prosila! Vůbec mě moc nezdržujou, ať si tady ty poruchy vodstráním. Za chvíli je zemědělskej rozhlas a ten mi něsmí ujít. Na ten my anděle jsme fandové!

KOLEGOVÉ

Jo tak, rádium! *(Přiloží si nitě k uším)*

(Orchestr hraje fragmenty taneční budby)

HOUSKA

Savoy hotel, pane kolego, slyšte!

(Pískání poruch)

ANDĚL

Tak prosím, zase porucha! Jestlipak by anděl nevylít z roucha? Podívejte se na tu bouřku dole!

RUKA

Hleďte, pane kolego, pod námi je bouřka.

HOUSKA

Kdepak, kdepak, Public?

RUKA

Inu támlět, nevidíte ji?

HOUSKA

Vpravdě, a pěkná bouřka! *(Nakloní se z koše a vytááhne turdý klobouk)* Zdá se, pane kolego, že je to stylová přehánka od Čekana.

Malá opona

OBRAZ TŘINÁCTÝ

POUZE PRO DÁMY

Před oponou

(Kolegové vstoupí na předscénu a mluví způsobem dvou starších solidních dam)

RUKA

To jsem ráda, že vás potkávám, paní Česká Třebová!

HOUSKA

Vítám vás, paní oficiálová.

RUKA

Já se vám musím pochlubit se svou novou toaletou. Já vám jsem si dala šít krásné šatečky ze švonepaje! Mám na nich takovou roztomilou barchetovou vložku a tady napřed mám žabó ze staniolu. Odshora až dolů samé volánky hezky krumplované a zapošíte, víte, vždycky čtyry hladce, čtyry obrace.

HOUSKA

Vý máte vždycky něco nového, paní Trhová Svinová. Já mám zase jednu docela apartní večerní toaletku. Úplně decent! To mám takový dva armlochy, a pak už nic, víte? Ty armlochy do sebe zapadnou a ta róbička spadne.

RUKA

A neráchte mít nějakou róbu na odpoledne, na čaj?

HOUSKA

To ne, prosím, já čaj pasíruju skrz cedníček. Ale mám ještě jednu večerní róbičku. Jakkpak bych vám to řekla. Tady mám takovou ...

RUKA

... girlandu, ne?

HOUSKA

Ano, takovou bauchgirlandu, tady mám na jednom boku tako-

vou agrafku, tady mi to hodí fald a naproti mám takovou aplikaci; budou mi ji řezat, říkal doktor. Teďka tady to mám nabraný a jako pandán to mám tadyhle podebraný.

RUKA

Rozkošné, a co takhle abychom trochu vzpomínaly na tu malou Pepičku, znala jste ji?

HOUSKA

No jak by ne!

RUKA A HOUSKA *(zpívají)*

Maličká Pepička

(Na melodii foxtrotu Ain't she sweet?)

1. refrén:

Maličká Pepička

byla vždycky veselá jak hrdlička.

Od nyněčka Pepička

smutná sedí na schodech co rosnička.

Telefonem voláme halo,

halo, halo, co se vám stalo?

Odvěť: Mé děti,

to kdybych já sama mohla věděti.

Vidíte, nevíte,

na co se tu trudíte.

Patrně myslíte,

že se tu smát nesmíte,

copak nemáme

to, co hledáme,

po kom, po čem všichni jednohlasně voláme:

2. refrén:

Saxofon, suzafon,

saxo - suza - flexa - mikro - megafon.

Biograf, fotograf,

bio - foto - auto - moto - fonograf.

Ho-ho-ho-ho, no to je toho,

k pobavení je to mnoho.

Ať je to, co je to,

máte-li smutek, nechte to na léto.

(Kolegové odejdou. Opona se otevře)

OBRAZ ČTRNÁCTÝ

OHŘIVÁRNA V HAPARANDĚ

Svinovací zástěny, na nich visí noviny v rámech. Stůl a dvě židle.

V pozadí malá opona, nad níž je nápis

HAPARANDA SOBĚ

(Nordický starček Olaf v kožichu naruby, s poklesnutými koleny a s teploměrem v ruce šuká po scéně a dýchá na teploměr)

Scéna první

Olaf

OLAF

Hopsa, hejsa, do Štokholma, temperatura povážlivě stoupá. Budu-li pilně přikládati ještě čtyři až pět let, mám čáku na to, že vytopím svůj útulný lokálek na půl stupénku nad nulou. Juž nyní se potěšitelně blížím Fahrenheitovu kritickému bodu mrazu. Copak nyčko to jde vesele, od té doby, co uhodily severní záře: voni leccos zahřejou, to je marný, taková záře, byt byla sebesevernější, nesmí se bagatelizovat.

Scéna druhá

Předešlý, Ruka a Houska

(Kolegové vstoupí, setřásajíce sněh z šatů)

HOUSKA

Publie, kladu vám ruku na srdce, uzemnil jste dobře naši vzducholoď?

RUKA

Sempronie, buďte úplně klíden. Nasínil jsem zevrubně kotvu, takže průměrně k zemi.

OLAF

Pro Peer Gynta! Přikvačili hosté, to se mi nestalo od dob Nansenových. Vítám pány! Lyžařít, lyžařít!

HOUSKA

Chyba lávky, máme tu schůzku, dědovou sněžný.

OLAF

Ale, pánové, to jdete moc brzo, vždyť lokál jest zamluven teprve od zítřka za pět let.

RUKA

Jak to? Co se děje?

OLAF

Inu ovšem, bezesporu. Terciáni reálného gymnázia v Pohledšticích Dvořácích tu budou mít roku 1932 maturitní večírek, a dostal jsem telegrafický rozkaz, abych začal pomalu vytápět. To jste se musili nějak přepočítat.

HOUSKA

Roztodivné, bude to asi tím, že jsme šli do primy ze čtvrté obecné.

RUKA

Sempronie, nechlubte se našimi vzájemnými akademickými úspěchy. Staříčkový muž, jedná se o omyl. My tu očekáváme malou společnost, kteráž přicestuje ze země dolarů.

OLAF

To je jiná káva, pánové! Račte přijmout místo!

HOUSKA

A copak nám dáte na posilněnou?

OLAF

Pánové měli telegrafovat. To je mrzuté! Mám tu pouze jednu zmrzlou velrybu, schovanou v pobřežním ledovci.

RUKA

Tak, ale už vzít dynamit a už na ni! Navrtat led, vyhodit do povětří a vytesat libové kousky!

HOUSKA

A ať má ta velryba dobrý vryp!

OLAF

Račte být bez starosti. Čerstvou vlašskou zmrzlinu by si páni nepřáli?

RUKA

Přirozeně! Ovšemže! Ale ať nezteplá! Dejte ji do ledničky!

(Olaf odběhne)

Scéna třetí

Ruka, Houska

HOUSKA

Pane kolego, my bychom si mohli pro zahřátí zasportovat. Mrazí mne ustavičně.

RUKA

Máte skvělý nápad, Sempronie, dáme si partii ping-pongu?

HOUSKA

Výborně! Zapingujeme-pongujem sobě! Denně i nočně pingu-ju-ponguji.

(Každý postaví židli na jednu stranu jeviště a usednou tváří k obecenstvu)

Houska

Nuže, kdo je na servisu?

RUKA

Vý, pane kolego!

Houska

Plej!

RUKA

Rýdy.

Houska

Ping!

RUKA

Pong!

Houska

Ping!

RUKA

Pong!

Houska

Aut!

OBA

Serty fity, edventyč for jů, tus, pardon, dva fusy. Čenž kurt.

(Oba si vymění místo. Přenesou i své židle. Hrají dál, až ukončí partii: Serty fertig)

RUKA

Bohužel jsem se valně nezahrál, kupodivu!

Houska

Najmě já nikolivěk!

RUKA

Při polární lišce, Sempronie, ať se proměním v tuleně v záři půlnčního slunce, není-li tady městské Osvobozené divadlo Královských Haparandů.

Houska

Na mou duchu, Public! Výstavné jeviště. Ó kolego, kolego, výtečný nápad pro zahřátí. My si zahrajeme divadlo! A zároveň tím roztomile překvapíme příbuzného, který tu bude co nevidět.

RUKA

Hurá, hurá, krlěš...! Vybereme něco stylového, a možná, že rozdurdíme Kvidona Mariu.

Houska

Honem, hupky, pojdte se připravit! Budeme interpretovat ibsenovský realismus. *(Odběhnou)*

Scéna čtvrtá

Selma, Kvido

(Selma v kožichu a sněžnicích ustoupí, za ní Kvido)

KVIDO

Mráz v okna duje,
srdce mé však plá
jak oheň na dně sluje,
jste tak sladce mdlá!

Skládám tuto improvizovanou sloku k vašim sněžnicím, krásko!

SELMA

Dnes jsem našla před svým prahem první sněženky. Odkud přicházíte, cizince?

KVIDO

Jste poetická jako nordický večer. Vřes kvete ve vašich kadeřích. A z vašich rtůk vanou větry od pólů. „Odkud přicházíte,

cizince?“ Jako by snívá korouhvíčka zalkala nad střechami Kodané. Rybáři se vracejí z Islandu, avšak jeden z nich chybí . . .

SELMA

Včera jsem viděla ve fjordu první trhlínu v ledu. Odkud přicházejíte, cizince?

KVIDO

Ó, sladký zpěv severu! Ptejte se, ptejte se stále, má krásko!

SELMA

Předevčirem přiletěli rackové. Svítlo tak krásně půlnoční slunce. Odkud přicházejíte, cizince?

KVIDO

Jsem cizinec z dálných krajů. Jsem Pán ze zámoří. Zklamán a štván, psanec lásky, prchám před svým vlastním stínem. Jsem Ahasver a nikde nepostojím. Vidiny, stíny, samé stíny! Leč nastojte. V bílém sněhu, bělejší polární lišky, pustinou zrozena, bleďé dítě severu, vy, vy mi přicházejíte kynout svým šátečkem. Jsem Odysseus na cestě do Íthaky.

SELMA

Zítرا půjdu s Gerdou na jahody, jež rostou pod sněhem.

KVIDO

Budu vám tančit na lesní mýtině a lákat vás jako faun nymfy. Jsem Orfeus!

SELMA

Slyšíte? Severní jaro přichází, ale jehnědy jilmů jsou dosud ojímeny. (*Hudba hraje Griegovo Jaro*) Já bych chtěla být u fjordu a dívat se, jak tedy odcházejí.

KVIDO

Hle! To já jsem vám přinesl jaro. Selmo, není to nejkrásnější dar z lásky od cizince, jenž přichází z čárného kraje odkudsi z dálav, kde květy vášně voní? Jsem Vesna, jsem Proserpina!

SELMA

Což jste zamilován, cizince?

KVIDO

Ano, planu pro vás, Selmo, jižní, pomerančovou vášní. Miluji

tě, Selmo! Miluji tě, sněžný květe pólu! Rci, budeš má?

SELMA

Budu, cizince můj! Srdce mé je tak ledové! Puč v něm mrazivý kvítek lásky. Půjdem spolu pláněmi, budeme se brodit chladnými závějemi, sněhové bouře budou naším svatebním závojem. A tam, v modré sluji, kterou mi vyhlodáš svým sněhobílým chrupem v diamantovém ledovci, ulehneme spolu na lože z ker, na němž tě naučím nejsladší rozkoši — sáti rampouchy slané vody. A potom, potom ti poviju malé, studené děťátko, průhledný kousek ledu, a s mateřskou něhou budu je potírat, i tebe, drahý, tulením tukem . . .

KVIDO

Dost, dost! Ježíšmarjá, přestaňte!

Scéna pátá

Předěsí, Jossek, Josefka

(Jossek s aparátem a Josefka vtrhnou)

KVIDO

Hasíte požár mé lásky. Jste hasiči! Jste polární hasiči! Rozzuřila jste mne!!

JOSEFKA

Spadla z vás maska klidu jako kdysi maska odvahy! Blažeji, co otálíš?

KVIDO

Vyfotografujte si mne! Kašlu na vás!

JOSEFKA

Neurázejte mého muže, jó, vy falešný Mistře!

JOSSEK

Prosím, neračte se hýbat. *(Otevře aparát, vytěče vodu)*
(Kvido se cbechtá)

JOSEFKA

Blažej, žádná vodotrysky!

JOSSEK

Hrom do oceánu a do celého cestování pod mořem! Zapomněl jsem vylejt aparát!

Scéna šestá

Předěší, Olaf, pak Ruka a Houska

OLAF *(vběhne)*

Ticho, prosím, pánové! Bože, bože, zase noví poustevníci! Zaciná divadlo! *(Zhasne se)*

(Zadní opona se otevře a Kolegové bráží realistický výstup v realistické dekoraci. Krb, stůl, dvě židle. Okno. Ruka čistí pušku a míří. Houska vstoupí rozmrzen)

Houska

Hé, jen stále s puškou si hraš, Peturo! Nech toho již! *(Useďne)* Zatopíme si! Je zima. *(Chopí poleno a přemítá nad ním)* Ty jedno poleno! Jak jsi tvrdé, poleno! Tvrdé a houževnaté jako ten život, co je tvrdý a houževnatý. Ach! Leč tebe, ty tvrdé poleno, může člověk do ohně vrci a ty ho zahřeješ. Ale život? Pšá! Ten nikdo neohřeje, ani toho, koho máme rádi! *(K Rukou)* Tak tomu, Peturo!

RUKA

Co jste se tak zasmušil, strýče? Co je vám, nepoznávám vás?

Houska

Ach! Až ty budeš tak stár jako já, až tobě život ocelovou pěst v týl zatne, nevím, Peturo, zda budeš tak málo zasmušilý.

RUKA

Ach, strýče! Co bych myslil na stáří, venku je tak krásně, pupence se již rozpukly a já bych samou láskou celý svět zlíbal.

Houska

Je to pravda, jsi ještě mlád a máš brýle, a to brýle růžové, kterými na svět hledíš. Nu, nejde jinak. Jsi ještě mlád...

RUKA

Ano, jsem mlád! A my mladí čteme České slovo! My mladí se rozběhneme do jarní přírody a běžíme podél zurčícího potůčku tam někde v modré dálavy.

Houska

Nu ano, chápu tě, hochu! I já byl mlád, i já krácel lesem *(poustane vzrušeně)*, i já sál vonný dech pryskyřice; a potůček zurčel a já zurčel s ním a na dlani nesl jsem své srdce a ptáci přiletovali a zobali je! A já to srdce dával... dával... A dnes? Chacha! Pohleď jen, pohleď! Krvavý cár, jen cár je to svrasklé srdce...! A já ten cár vzal a zahodil, a rázem jsem byl dvacet mil!

RUKA

Nebudte tak černě zachmuřen, strýče. Povězte mi raději, zda můj otec strílel také tak dobře jako já?

Houska *(vybuchne)*

Peturo, zakázal jsem ti mluvit o tvém otci, a nechci, nepřěji si to! *(Stranou)* Chuděra, kdyby ten tušil!

RUKA *(stranou)*

Co je s ním dnes? Nepoznávám ho, staruchu!

Houska

Odpusť, přehánlil jsem se poněkud. Leč o svém otci nikdy již nemluví, prosím tě! Nyní, Peturo, vyzpovídám tě trochu.

RUKA

Ach, strýčku! Máte pravdu, potřebuji vyhlítni na někoho své srdce.

HOUSKA

Jsi zamilován, vid'?

RUKA

Ano! Jako dnes to vidím, je tomu právě rok. Vracel jsem se v podvečer z lesa. Byl jsem všecek rozpálen a vy jste to přičítal loveckému ohni. Pravda, přinesl jsem tehdy pestrobarevnou čejku, ale, strýče, ve skutečnosti jsem pádil za jinou čejkou. Tehda jsem ji prvně zřel, tu svoji plavovlasou černovlásku.

HOUSKA

Která je ta která modrooká černoočka? Rci!

RUKA

Oh, strýče, znáte ji jistě! Tam, tam v té chatrči v údolí bydlí ona, Pegg mého srdce!

HOUSKA

Lžěš, Peťuro, to není možná, není možná... (*Dostává záchrnat zádučky*)

RUKA

Co je vám, strýče?

HOUSKA

Musím ti říci vše, Peťuro. Jsem stařec, jsem ruina. Klenu se nad hrobem coby vetchá lávka. Jsem stále před smrtí a v takových chvílích mluvím ryzí pravdu, Peťuro, celý život jsem ti lhal!

RUKA

Lhal jste mi i tehdy, když jste se mně ptal: Peťuro, byl jsi v lese?

HOUSKA

Ano, i tehdy jsem lhal, neboť tys v tom lese nebyl!

RUKA

Přeběda!

HOUSKA

Peťuro, nejsem tvůj strýc, jsem tvůj otec!

RUKA

Tatíčku!

HOUSKA

Jsem zločinec, Peťuro!

RUKA

Zločinný tatíčku!

HOUSKA

A ta, kterou miluješ, to je hřích mého mládí, je to tvoje sestra!

RUKA

Pozdě, otče, pozdě!

Scéna sedmá

KVIDO (*ostane a vyjřikne*)

Zastavit stát, další provozování se z důvodů zdravotních zakazuje!

(*Rozsvítí se*)

KVIDO (*na předscéně za doprovodu bubnu*)

Aby se obecenstvu nezvedaly žaludky, hercům tohoto druhu dejte náhubky!

Realismus na scéně je hnusná stvůra.

VŠICHNI

Pryč s realismem na jevišti! Hurá!

KVIDO

Nejvyšší čas vzdálení se od pólu, síce se proměním v chladnou mrtvolu. Chci dobrodružství, pohádky a báje,

chci Orient, kde se na gong hraje,
chci, aby mne nosil mezek na hřbetu!

VŠICHNI

Vzhůru do Asie, vzhůru do Tibetu!

O p o n a

TŘETÍ JEDNÁNÍ

OBRÁZ PATNÁCTÝ

ZÁHADNÉ VÝKONY V LHASE

Na scéně jsou umístěny plenty s velkými čínskými literami. V pozadí těžký záves. Vlevo stojí zástěna, zřejmě omylem obrácená zadní stranou k publiku. Před ní, jakoby skryt, sedí muž v civilním pracovním úboru a na místech, jež text udává, tuče do gongu, který drží v ruce.

Scéna první

První a Druhý láma

PRVNÍ LÁMA (*sedí na bobku a mele kávu na kuchyňském mlýnku, přičemž žbrblá a tuče blavou o zem za silných detonací*)

DRUHÝ LÁMA (*vstoupí*)

Jak to, že se dnes modlíš, Oskare?

PRVNÍ LÁMA

Přijdou cizinci, mám zprávy.

DRUHÝ LÁMA

Ahoj! (*Usedne a modlí se s Prvním*)

Scéna druhá

*Předešlí, Ruka a Houska
(Kolegové vstoupí)*

RUKA

Ta Lhasa je vskutku výstavní městyš. Ale že by tu Kulík měl filiálku, jsem vpravdě netušil.

HOUSKA

Nezbedo! Jako byste nevěděli, že se zde modlí pomocí mlýnku. Vy žertujete . . . a zapomínáte, že jsme v srdci tajuplné Asie.

RUKA

Vskutku, Pamír — Střecha světa!

HOUSKA

Tiše, tiše, jsme předvoj výpravy a musíme nenápadně počkat na závoj.

PRVNÍ LÁMA (*zatleská*)

Scéna třetí

Předešlí, dva lámové

(Dva lámové se vynoří a odúlekou po krátkém zápasu Kolegy)

Scéna čtvrtá

První a Druhý láma

PRVNÍ LÁMA (*vstane a protáhne se*)

Gabrieli, oznámíme věc Velikému dalajámovi.

(Oba se postaví před oponu)

PRVNÍ LÁMA

Ó veliký!

DRUHÝ LÁMA

Veliký ó!

(Gong)

HĹLAS DALAJLÁMŮV

Hé?

(Gong)

PRVNÍ LÁMA

Předvoj cizinců zajat.

DRUHÝ LÁMA

Zajat cizinců předvoj.

HĹLAS

Vím vše!

(Gong, zmatek za scénou, opona se bývá)

(Gong)

HĹLAS

Lámové!

LÁMOVÉ

Hé?

HĹLAS

Tajemství je naše. Veliký spisovatel přichází do Lhasy. Lámové!

LÁMOVÉ

Hé?

(Gong)

HĹLAS

Veliký spisovatel jde za dobrodružstvím. Musí být okouzlen,

očarován, uhranut. Proměňte městys Lhasu v bájně město Lhasu! Vykličte křížovatky, naplňte kláštery zevlouny a nezaměstnanými, přeměňte biografy v chrámy! Vyhlaste stanné právo a noremní den. S úctou dalajláma.

(Gong)

LÁMOVĚ

Hé! Hé! Hé!

PRVNÍ LÁMA

Gabrieli, do práce! Veliký spisovatel nelení a pod silnými dojmy napíše exotický román, který bude výtečnou reklamou pro všechny magické podniky, jež importujeme do Evropy.

Scéna pátá

Předěší, Lepra

(Lepra vstupuje)

DRUHÝ LÁMA

Hle, lepá Lepra! Kdo tě posílá?

LEPRA

Dalajláma. Mám vám pomoci. Přiděil mi úlohu. Čekám!

PRVNÍ LÁMA

Hé! (Gong) Slyš, Lepro, jedná se o to, abys byla svůdná, démonická, úskočná jako derviš a vinoucí se jako chřestýš. Nezapomeň, že musíš být za každou cenu okultní, orientální, slizká a zkrátka taková, jakými už dávno Tibetanky nejsou. Jde o dobrou věc, cizinci musí nalítnout.

DRUHÝ LÁMA

Podporujeme cizinecký ruch!

LEPRA

Dobře! Co za to?

DRUHÝ LÁMA

Památník v perletové vazbě, chceš?

LEPRA

Chci. Jděte, zařídím všechno!

(Lámově odejdou)

Scéna šestá

Předěší, Jossek (s aparátem), Josefka, Kvido

(Vtrhne společností s cedulí „Doležalovy výpravy do Tibetu“)

JOSEFKA

První Evropanka ve Lhase.

JOSSEK

Foto Jossek! (Fotografuje ji)

KVIDO

Vzhůru, kamarádi! Ztekli jsme poslední předprsně a opyše! Lhasa dobytá! Hurá!

JOSSEK

První spisovatel ve Lhase! (Fotografuje Kvidona) Hle, domorodka! (Fotografuje ji) Dcera Tibetu poprvé před objektivem!

Foto Jossek. Ježíš, Kvidone, ta je krásná!!!

KVIDO

Hrdinko mého budoucího exotického románu!

JOSSEK

Krásko, jak se jmenuješ?

JOSEFKA

Blažej, co to zřím? Orientální flirtování si vyprošuji!

JOSSEK

Ale Josefko!

(Gong)

LEPRA

Bílá žena žárí. Ale vousatý muž bude můj. Žlutý Jang-c'-ťiang plyne pomalu, ale pozvolna. Bílý muž bude mít žluté tělo a žluté tělo bude mítí bílého muže. Dalajláma nesmlouvá. Hé!

KVIDO

Dech Orientu! Slyšte!

JOSEFKA

Mlčte, Kvidone! Nevzdám se svého muže bez boje, vy žluté nebezpečí!

JOSSEK A KVIDO

Ale Josefko, pozor! Tibet má uši! Nejste doma!

LEPRA

Hé! (Gong) Nebojím se bílé ženy. Jsem krásnější!

JOSEFKA

To je otázka! A pak, vaše morálka! Lehká ženštino!

JOSSEK A KVIDO

Ale Josefko!

LEPRA

Mlčte, nepotřebuji vaší ochrany. Jsem Lepra, což znamená „Malý vrabeček odpočívající na rozkvetlé jabloni v Kóbe“. Jíž moje jméno praví, že nikdo mne nemůže beztretně urážet.

JOSEFKA

Jaká drzost od této nekulturní, zaostalé divošky!

LEPRA

Nekulturní! A co Shakespeare, Einstein, bratři Čapkové?

Chcete, abych vám citovala jejich spisy?

JOSEFKA

Děkuji, neznám bezvýznamné buddhistické velekněze, jejichž jména jste na mne vychrlila. Stačí mi...

LEPRA

Hé!! (Gong)

KVIDO

Tiše! Učinil jsem objev. Dech Orientu vane. Ozvěna Gaurisankaru zvučí. Slyšte: Hé! Hé! Hé! Hé!

Scéna sedmá

Předešlí, čtyři lámové

(Čtyři lámové vtrhnou za zvuků gongu a postaví se před oponu.)

LÁMOVÉ

Veliký dalajláma. Přípraveni, pozor, teď!

(Rozbrne se opona. Kolegové vstoupí)

HOUSKA

Nevěrníci a nevěrnice, staňtež se okamžitě věrníky a věrnice-mi! Zjistili jsme právě, že dalajláma musí být neviditelný, dále, že se nesmí nikdy mýt, a konečně, že je všeobecně informován. Jakési malé vademekum. Proto jsme se rozhodli, že bez jeho vědomí nám bude hračkou se za něho vydávat ve dvou osobách, za kterýmžto účelem jsme znatelně patrní pouhým okem, čistě se předtím umyvše. Myslím, že následkem toho vám nezbývá než nám složití hold. Hé!

(Gong)

RUKA

Bohové tibetští a jiní! Pane kolego, efekt je omezen na trapné minimum! Tajemný zvuk gongu je pohříchu každému nabíledni!

Houska

Pomoc! Kulísáci!

*(Nastane zmatek. Kolegové rychle zakrývají plentou muže s gon-
gem)*

RUKA

Oponu! Oponu!

(Opona se rychle zavře)

OBRAZ ŠESTNÁCTÝ

DNES VEČER TANEC POD ČÍNSKOU ZDÍ

Předscéna

Taneční pár nebo girls tančí blues. Hudba: Jackass-Blues.

OBRAZ SEDMNÁCTÝ

OBĚD U KŘOVÁKŮ — KOLOROVANÝ FILM

Zelené plochy s nápisy KŘOVÍ. Uprostřed zelený restaurační stůl a tři zelené židle. Slaměná chatrč s nápisem HOTEL. Stožár s anglickou vlajkou. Hudba hraje starý valčík.

Scéna první

Jossek, Kvido, Josefka

(Jossek, Kvido, Josefka tajuplně přicházejí. Pantomina. Jsou vystrašení. Schovávají se co nejbezvěleji. Zpozorují stůl a hotel. Velmi se diví. Mají hlad. Snaží se přivolat bližnými posunky obsluhu)

Scéna druhá

Předěšlí, Černý číšník

(Černý číšník ve smokingu a bílé zástěře vstupuje. Všichni jsou zřejmě polekáni. Žádají posunky o posilnění. Číšník odejde. Milostná idyla mezi Jossekem a Josefkou. Kvido je melancbolický. Číšník přináší hlávku květáku. Společnost bítavě pojídá syrový květák. Jossek se táže číšníka, není-li houslisty. Číšník nemůže sloužit, ale nabízí saxofon a bendžo. Tedy budíž)

Scéna třetí

Předěšlí, dva saxofonisté

(Na povel číšníkův vyjdou z botelu dva černí saxofonisté a bendžista a hrají Do-Wacka-Do foxtrot. Číšník a jiný číšník tančí)

CHARLESTON ČÍŠNÍKŮ

O p o n a

OBRAZ OSMNÁCTÝ

LÍBEJ, LÍBEJ . . .

Před oponou

Ruka, pak Houska

RUKA *(vstoupí a afekťovaně zpívá)*

Líbej, líbej . . .

(Na melodii Für Dich — foxtrot)

1. Šel jsem kdys ulicí,
na stranu čepici,
za sebou měl jsem velký flám.
Tu potkám děvčici,
svěží, růžolící,
co chcete, byl jsem tak sám.
2. Hned večer šikovně
byl jsem s ní v alkovně,
řeknete: Láska je jen klam.
Mí zlatí přátelé,
žijte jen veसेle,
já vám k tomu zazpívám.

Refrén:

Líbej, líbej, líbej, líbej mne na čelo,
líbej, líbej, líbej, má sladká Andělo,
líbej, líbej, líbej, líbej mne na ústa,
zjara nám poupatko lásky vyrůstá.

(Když Ruka dozpívá a klaní se, vstoupí Houska a klaní se sám)

RUKA

Dovolte, co tu hledáte, pane? Teď tu mám umělecký výstup!

HOUSKA

Jaký výstup? Aha, pardon, umělecký! Tak umělecký?

RUKA

Ano, umělecký! Mám už těch vašich nesmyslů dost a chtěl jsem tu zazpívat něco opravdu procítěného.

HOUSKA

Podívejte se, pane Libový, takhle to nepůjde. Takovéhle „Líbej“ já tady nemohu trpět. To si nesmíte zvykat!

RUKA

Dovolte, pane, já jsem se vás na nic neptal a žádám vás důtklivě, abyste můj kvalitní výkon nezlehčoval.

HOUSKA

Pojďte sem, pojďte, dostanete za svůj kvalitní výkon honorář. *(Zavěde Ruku za oponu. Ozve se několik políčků. Oba opět vyjdou. Ruka si drží tvář a brečí)*

HOUSKA

Nebrečte už! Budete hodnej?

RUKA

Budu.

HOUSKA

Tak si zazpíváme něco pořádného. Mám novou operu. Víte, co je to opera?

RUKA

Ovšem, zpěvánky doprovázené hudbou.

HOUSKA

Správně! Nuže, operu jsem složil já, hlavní roli hraju já, deko-race jsem maloval já, napovídám já . . .

RUKA

Zvorám to já!!

HOUSKA

Ano, vy, správně! Já jsem farář v Podlesí a vy mi budete odpovídat jakožto Bludný Holanďan.

RUKA

Správně, bloudím co ledvinka. Vy jste farář a já hořčice, ano?

Houska

Ne, vy jste křen!

Houska (*zpívá*)

Jdú vám jednou po poli . . .

(*Ná melodii: Yes, sir, that's my baby*)

1. Jdu vám jednou po poli,
kdo se to tu batolí?

Ono je to malé nemluvnátko.

Povídám mu: Drobečku,

poběž se mnou z kopečku,

dám ti za to sladké cukrdlátko.

RUKA (*zpívá*)

Že se nestydíte

takhle kazit dítě,

zvláště není-li vaše.

Vždyť takové děcko

nesmí papat všechno,

nanejvýš drobet kaše.

Houska

I ba ne, i ba ne.

Po cukroví se nic nestane!

OBA

Sem tam ňáká ta kapka,

jen když nepapá jabka,

bolení ho přestane!

RUKA

2. Já zas jednou v lesánku

pravím: Poslyš, Pepánku,

učiníme svému zdraví zadost.

Když jsme se tak najedli,
výšplháme na — modřín,
dítě má pochopitelně radost.

Houska

Že se nestydíte

takhle kazit dítě,

když nemá zdravé plíce.

Vždyť takové děcko

nesmí dělat všechno,

dostane tasemnice.

RUKA

I ba ne, i ba ne,

to jste na omylu, pane!

OBA

Sem tam ňáká ta jedle,

jen když nešlápne vedle,

nahoru se dostane!

Houska

Pane kolego, vzhledem k dlouhotrvajícímu, bouřlivému potlesku uspořádáme příští a poslední obraz ve formě opery.

(*Odejdou*)

OBRAZ DEVATENÁCTÝ

VŠUDE DOBRĚ, DOMA NEJHŮŘE

Scéna jako v obraze prvním. Uprostřed realisticky provedený pařez. Hudba hraje operní preludování.

Scéna první

Houska, pak Ruka

Houska (zadumán vstoupí, zabalen do pláště. Uседne na pařez a zpívá)

Kde jste, kde jste, zda vrátíte se zpět,
vy krásné dny mých mladých let?

Ach Olgo, já tě měl tak rád . . . !

RUKA (vstoupí, rovněž zabalen v plášti, a zapěje)

Já konstatuji v basu,
že souboj budu mít zde,
a to v krátkém času.

Scéna druhá

Předešlí, Olga

(Olga vstoupí, Kolegové se k ní vrbnou a líbají jí ruce)

OLGA

Ale mládenci! Copak se dnes moderní ženě líbají ruce? Vy jste naivní! Moderní žena sportuje, pracuje v kancelářích jako muži

a má ruce k tomu, aby se tak nějak chlapsky rvala se životem, a ne proto, aby jí je muži líbali, to bylo za našich prababiček, ale dnes, ve století elektriny . . . vařte plynem, hoši!

Houska (zpívá)

Vařte plynem, kráska dí,
srdci to však nevadí!

RUKA (zpívá)

Tak mluví bídaák plytký,
jenž přítelem mi byl,
já nečiním mu výtky,
chci však, by v souboji se se mnou bil!

OLGA

Co znamená ten romantický zpěv? Co jste se zbláznili?

RUKA A Houska

Ano!

Zbláznili jsme se do tebe,
zbláznili jsme se do tebe!

Houska

Milko!

RUKA

Olgo!

Houska A RUKA

Milujeme tě!

OLGA

No, to já přece vím!

Oba

Nuž vol! Jeden či druhý? Kterého z nás?

OLGA

Poslouchejte, kamarádi! Buďte trošku ze svého století. Vždyť já vás také miluji, mám vás ráda oba, co chcete víc? Já nevím — budme jednodušší! Zahodme ten falešný patos a berme život tak, jak je. Poslyšte, já to nedovedu tak říct, víte, ale mám to v sobě . . . Já mám ráda vás a — jeho. Já vás mám ráda oba. Víte, pochopte to, já jsem z těch žen, co ráno vyskočí z tý

postele rovnou do tý tak nějak krásně účelný koupelny a vydrhnu se tím kartáčem do červena. Kluci, já si ty krátký pačesy hodím do týla a vklouznu do toho praktického džempru a vyčením ty zuby na ten zdravej vzduch, a jdu se vám s tím životem tak vesele prát!

RUKA

Já nerozumím a rozuměti nechci,
zde tomu však dám zhurta pernou lekci!

OLGA

Co pořád máte?

RUKA A HOUSKA

Souboj, souboj kvůli tobě,
teď mlč, však slzy vyroníš až na mém či jeho hrobě.

Árie

(*Na melodii: Toreadore smělý!*)

Tož do Stromovky jdeme k souboji,
tam zřime hned, kdo se nebojí.
Až dvě břítké rány padnou z pistolí,
Olgo, pak přispěchej, budou z nás mrtvoly,
ach, mrtvoly, dvě budou mrtvoly.

(*Odejdou za zvuků hudby. Olga bezradně za nimi*)

Scéna třetí

Josek, Josefka vstupují

JOSEK

Tak jsme doma, miláčku!

JOSEFKA

Blažej, jak jsem blažena.

JOSEK

Jsmo Blažej a Blažena, konečně sami. Než popatř. Jsme v síni, kterou jsem zasvětil své pošetilosti. Moje sbírka zůstane nedokončena, a věř mi, že od té doby, co jsem tě poznal, je mi to jedno. Celý svět jsem objel, abych získal potupný portrét Kvidonův, a přivážím si tebe... celý svět jsem objel, abych objal tebe, má drahá...

Scéna čtvrtá

Předěší, Kvido

(*Kvido vstupuje*)

JOSEK

... a Kvidona, s nímž si nyní tak výborně rozumíme.

JOSEFKA

Vítejte nám, Mistře, a odpusťte, že jsem se někdy přehánhila, a když si nyní vzpomenu, Blažej, že jedině díky gentlemanství Mistrova dostals mne neposkvrněnou...

JOSEK

Ale Pepičko!

Kvido

Josefko!

JOSEFKA

Ano, přátelé, byla jsem bláhově stvoření, ptáče sotva z hnízdečka vyletší! Já nerozumná myslila, že moje literární láska zboří svět. A vy, Mistře, byl jste tak shovívavý, tak otcovský... Děkuji vám. Vím jistě, že i jménem Blažejovým. Vid, Blažej?

BLAŽEJ (*unesen*)

Aaaaaaoooooooo!

KVIDO

Neděkujte, přátelé, neděkujte. Jste-li šťastni, budiž vám to přáno. Žel, já se vytratím. Nedosáhl jsem svého cíle. Nemám námetu pro svůj střežný román. Musím se plahočit dále nevděným světem za myšlenkou — s velkým M, která zpracována mým nesmrtelným perem poskytne tisícům duševní skývu.

Scéna pátá

Předěsí, Olga vstoupí s Kolegy

(Kolegové se radují v koutku. Připojí se k nim Jossek s Josefkou)

KVIDO

Jediné, nad čím marně hloubá můj faustovský duch, toť způsob, jak zpracovat odpornou surovinu života v pomyslná vlákna krásna — s velkým K.

OLGA

Mistře, jsem nyní šťastna a chci, aby každý byl šťasten. Slyšte, budu jen citovat: Poezii, odpovídající moderní senzibilitě, může zrodit jedině svrchovaná civilizace. Básníku moderní produktivní práce je k dispozici beton, aviatika, rentgenografie i akrobacie.

KVIDO

Nu a?

OLGA

Ó Mistře, kamaráde, buďte inženýrem, pilotem a poetickým klaunem!

KVIDO

Chápu. Učiním ze sebe železobetonový mrakodrap — svrcho-

vaná civilizace. Ze střechy budou startovati vzducholodi a aerobusy — aviatika. Prozářím se ultrafialovými paprsky — rentgenografie. Polezu do nejvyšších pater po zdi — akrobacie. Spadnu — moderní senzibilita.

OLGA

Vzbudí to všeobecné veselí — koruna života, poetismus!

JOSSEK (*k Olze*)

Jakže, cože slyším, vy prý vdána?

JOSEFKA (*ke Kvidonovi*)

Mistře, považte, sňatek v rodině!

HOUSKA

Dovolte, abych vám představil náš manželský trojúhelník.

RUKA

Nejnovější odrůda mormonství založena!

VŠICHNI

Co je?

OLGA

Je to tak prosté, mí drazí! Měli jsme se rádi tři, tři jsme uzavřeli sňatek. Zde mí dva manželé.

KOLEGOVÉ

Založili jsme mnohomužskou církev,

v zahradce si vypěstujem tykev.

Tykev vypučí a vyžene šlahouny,

budeme mít dítky, švarné čahouny.

Oříšky pak spokojeně drobotině louská

Ruka Publius a Sempronius Houska.

(Všichni gratulují trojúhelníku)

KVIDO

Sláva. Zdar! Zdar! Zdar! Nebývalý námět milostného románu nalezen! Sňatek! Napiši román, který skončí sňatkem.

(Všichni ansámbl vstoupí na scénu, seřadí se u rampy, zatímco hudba hraje: R. Friml: Song of the vagabond foxtrot)

VŠICHNI (*zpívají*)

Obecenstvo milé,
už přišla ta chvíle,
kdy se dává dobrou noc.
Proto naposledy
nezlobte se tedy,
že jsme do vás ryli trochu moc.
To se přeci vždycky vyplácí,
ze všeho si dělat legraci,
ze všeho si dělat,
ze všeho si dělat
jenom pustou legraci.

O p o n a

Konec

POZNÁMKA

Asi tak do padesátého představení Vest Pocket Revue obraz třináctý nesl jméno *Nepřípadný dvojzpěv o brobce*. Byla to píseň, která vznikla ze soukromého rozmaru autorů dlouho předtím, než autoři vůbec napadlo být autori. Napsali si ji pro vlastní obveselení na melodii slyšenou někde v kinu ještě za časů němého filmu. Patrně to byla tři torza různých skladeb, daná dohromady. Autoři, původ, nebo dokonce jména těch skladeb zůstanou asi navždy neobjevena.

Nepřípadný dvojzpěv o brobce měl úspěch poněkud pochybný. Vrstevníci říčeli nadšením a rozumnější lidé vrtěli hlavou. A tak autoři záhy upustili od nepřípadného dvojzpěvu a nahradili jej případnějším. Pro úplnost připojil jsem i původní obraz třináctý.
J.W.

OBRAZ TRINÁCTÝ

NEPŘÍPADNÝ DVOJZPĚV O HROBCE

Před oponou

(Kolegové vstoupí, nesouce malou hrobku)

1.

RUKA

Kupuju hrobku.

HOUSKA

Prodávám hrobku.

RUKA

Kupuju levně.

HOUSKA

Prodávám levně.

OBA

Není tady času na smlouvání,
hrobka stojí přímo pode strání.

HOUSKA

Zde je ta hrobka ku prodání;
ku prodání, však ke koupení
určitě tahle hrobka není.

RUKA

Proč?

HOUSKA

To bych tedy rád věděl, nač čekáte?

RUKA

A já zase, na co vy tu koukáte?

HOUSKA

Koukám přece na tu hrobku bezvadnou.

RUKA

Jen pozor, sic vám ji ukradnou.

HOUSKA

Copak po ní každý souseď neprahne?

RUKA

Dyt' jsou v ní jen předků plyny otravné!

HOUSKA

Dejte pozor, sic vás bacím!

RUKA

Na vás se přec neobracím!

OBA

Tohleto je strašlivé.

2.

RUKA

Řekněte vkrátku!

HOUSKA

Co, holobrádku?

RUKA

Řekněte kolik?

HOUSKA

Tolik a tolik.

OBA

Budiž nám tohle základní cenou.

RUKA

Ať je pokoj s hrobkou zatracenou.

HOUSKA

Zas začínáte?

RUKA

Co povídáte?

HOUSKA

Kolik mi dáte?

RUKA

Pět tisíc, hnáté.

To je přece přijatelná cena.

HOUSKA

Ne. — Pět tisíc já za ni vzítí nemohu.

RUKA

Tak mne pořád netahejte za nohu.

HOUSKA

Stojí nejvš za jeden tisíc a půl.

RUKA

To je vůl!

HOUSKA

Kdo je vůl?

OBA

To je vůl. —

HOUSKA

Kolik mi teď dáte za ni doslova?

RUKA

Tři kila a deset deka olova.

HOUSKA

To je stále mnoho kovu

za pohodlí toho rovu.

Nechci býti vyřídudch.

3.

RUKA

Tak teda, platí?

HOUSKA

Ne, lidé zlatí.

RUKA

Co zas myslíte?

HOUSKA

Slevit musíte.

OBA

Shodnem-li se tedy na té ceně.

HOUSKA

Já vám přidám dvacet korun denně.

RUKA

Jste vy to skoupý!

HOUSKA

Vy zase hloupý.

RUKA

Chcete-li více,
dám tři tisíce.

OBA

Budiž tedy koupě uzavřena.

RUKA

Dost!

HOUSKA

Teď si teprv hrobku vemte zadarmo.

OBA

Abychom pak nesmlouvali nadarmo,
vyplatíme si vzájemně náhradu.

Ven brádu z hradu na zahradu!

RUKA

V té zahradě sejďeme se v poledne.

HOUSKA

Přinesu vám pěkné sele objemné.

RUKA

V mém hradu pak za tu sumu

narazíme soudek rumu.

OBA

Můžeme se podroušit! —

Refrén ke každé sloce:

Tahleta hrobka, prolhaný skrčku,

mi leze z krčku.

Stojíc — na vršku.
Každý se diví,
proč tady cíví,
diví se každá mrtvola.

ROBIN ZBOJNÍK

Povídka o deseti obrazech

1932